

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra Politologie

Politické determinanty a vývoj izraelské vojenské strategie

Bakalářská práce

Autor práce: Andrea Teissigová

Studijní program: Politologie a mezinárodní vztahy

Vedoucí práce: JUDr. PhDr. Tomáš Karásek, Ph.D.

Rok obhajoby: 2018

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ... 31.7.2018

Andrea Teissigová

Bibliografický záznam

TEISSIGOVÁ, Andrea. *Politické determinanty a vývoj izraelské vojenské strategie*. Praha, 2018. s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut Politologie. Katedra Politologie. Vedoucí diplomové práce JUDr. PhDr. Tomáš Karásek, Ph.D.

Rozsah práce: 59 511 znaků včetně mezer

This document was created using
Solid PDF/A Express
To remove this message, purchase the product at
<http://www.SolidDocuments.com/>

Anotace

Tato bakalářská práce sleduje vývoj izraelské strategie v průběhu historie a válek, kterými si stát Izrael doposud prošel. Nejprve se práce zabývá strategií obecně, uvádí strategii Izraele, jeho vznik, politiku, konflikty a vývoj izraelské strategie. Práce je psaná formou případové studie, kdy se na příkladech války o Nezávislost v roce 1948, spoluprací s Francií a Velkou Británií v průběhu Suezské krize, ohromující Šestidenní válce, nečekané Jom Kippurské válce, ale také na válce s Libanonem, která byla odlišná způsobem jednání izraelské vlády a následného postupu izraelských ozbrojených sil, ukáže, jak izraelské vlády vyvíjely svoji strategii vůči nepřítelům a jak byly války vedeny. Vzhledem ke skutečnostem, že vedení válek záleží částečně i na druhu vlády – v případě Izraele levice/pravice, práce rozebere posty premiérů Izraele v době válek a jejich politickou příslušnost a pokusí se dokázat rozdíly mezi levicí a pravicí ve způsobu vedení války. Dále se práce zabývá iránským jaderným programem a jeho problematikou, kterou od roku 1979 řeší vlády Izraele, aktuálně pak vypovězením dohody o iránském jaderném programu a postoji současného premiéra Benjamina Netanyahua, kterou od roku 1979 řeší všechny vlády Izraele a také nekončící problémy s Hamásem a pásmem Gazy na jihu Izraele.

Annotation

This bachelor thesis describes progress of military strategy of Israel during the history and wars between Israel and others. Firstly, this bachelor thesis deals with the definition of strategy, next the strategy of Israel, Israel's formation, its policy, conflicts and the development of israel's strategy. This bachelor thesis is written in case study form, where it shows on the examples of wars – especially war of Independence in year 1948, cooperation with France and Great Britain during the Suez crisis, amazing Six-Day war, Yom Kippur war, but also on the war with Lebanon which was different in strategy than others wars, these all examples show how governments of Israel developer their strategy against enemies and how were the wars leaded. Secondly, leading of war is linked to government and it depends which party is major, in case of Israel is left or right parties (both sections are democratic) and who are on the prime minister position. Next part of this thesis describes iranian nuclear programme and problems linked to this programme ´from year 1979 and very actual

informations about outlawry of United States of America from the agreemant with Iran from year 2015 and statement of prime minister of Israel Benjamin Netanyahu. At least, the not ending proplems on borders between Israel and Gaza and terrorist organization Hamas which operates in Gaza district.

This document was created using
Solid PDF/A Express
To remove this message, purchase the product at
<http://www.SolidDocuments.com/>

Klíčová slova

Strategie, Izrael, spolupráce, Spojené Státy Americké, Hamás, Írán, armáda, boj, vojenské technologie, premiér

Keywords

Strategy, Israel, cooperation, United States of America, Hamas, Iran, army, fight, military technologies, prime minister

Title

Political determinants and progress of military strategy of Israel

This document was created using
Solid PDF/A Express
To remove this message, purchase the product at
<http://www.SolidDocuments.com/>

Obsah

Úvod	8
1 Vznik Izraele	9
2 Definice strategie	11
2.1 Strategie Izraele.....	13
3 Arabsko – izraelské války.....	16
3.1 Válka za nezávislost (Židů).....	16
3.2 Válka na Sinaji.....	18
3.3 Šestidenní válka	19
3.4 Jom Kippurská válka – Pátá arabsko – izraelská válka.....	20
3.5 Válka s Libanonem.....	22
4 Íránský jaderný program	25
4.1 Dohoda mezi Íránem a šesti velmocemi.....	27
5. Boj s Hamásem.....	28
6. Politika v Izraeli.....	30
6.1. Vláda Davida Ben Guriona.....	31
6.2. Levi Eshkol.....	32
6.3. Golda Meirová	33
6.4. Menachem Begin.....	34
6.5. Benjamin Netanyahu.....	34
7. Analýza izraelská strategie	35
8. Závěr.....	37
Shrnutí.....	40

Úvod

V tezích mé bakalářské práce se nachází téma izraelských strategických subkultur, které jsem měla v plánu v izraelské společnosti nalézt a dokázat na nich ovlivňování výstupní politiky Izraele vůči jeho nepřátelům. Po konzultacích s mým vedoucím bakalářské práce JUDr. PhDr. Tomášem Karáskem, Ph.D. a profesorem Danem Schueftanem z Univerzity v Haifě jsem se rozhodla popsat politické determinanty a vývoj izraelské vojenské strategie. Shodli jsme se tak po několika konzultacích, že toto téma bude na bakalářskou práci vhodnější a téma strategických subkultur si mohu ponechat jako námět na příští výzkumnou práci.

Izraelské strategie se odvíjí od vývoje politických subjektů, společnosti, kteří v daný čas vládou a samozřejmě od vývoje za hranicemi Izraele. Vzhledem ke skutečnosti, že svého vzniku v roce 1948 je Izrael v permanentním válečném stavu a izraelské bezpečnostní složky jsou neustále v pohotovosti, je vývoj izraelské strategie neustále v pohybu. Vzhledem k tomu, že izraelská strategie je zásadní pro vedení armády, interní i zahraniční politiku, tajné služby, které jsou v Izraeli jedny z nejlepších na světě, bych chtěla ve své práci dokázat, jak velkou roli a jestli vůbec hraje levice a pravice v Izraeli a jaký vývoj má v průběhu historie izraelská vojenská strategie.

Pokusím se ve své případové studii specifikovat izraelskou vojenskou strategii a s tím související politické determinanty, a zároveň nastínit strategii ještě před samotným vznikem státu Izrael, kdy na území britského impéria, chránily budoucí složky izraelských obranných sil Židy před Palestinci, kteří již před vznikem Izraele útočili na Židy. Od „předizraelských“ začátků izraelské vojenské strategie se dostaneme přes vznik Izraele, vysvětlení pojmu strategiu, až ke konfliktům ve 20. století, kterým Izrael čelil, jak se k nim postavil bezpečnostně a jak se k nim postavily samotné izraelské vlády v průběhu let. Jedním z případů politické i vojenské strategie Izraele bude nepřetržitý boj s Palestinci, vyeskalovaný výrokem

prezidenta Spojených Států Amerických Donalda Trumpa o uznání Jeruzaléma hlavním městem Izraele, kdy Jeruzalém je posvátným místem pro obě zneprátené strany – pro Izraelce i pro Palestince, Židy i Muslimy.

A dále také problém s Íránem a íránským jaderným programem, který je nyní znovu ohrožením pro Blízký Východ, a dalším potenciálním problémem je také možnost získání pozic Íránu v Sýrii.¹

1 Vznik Izraele

Do roku 1948 bylo území, kde leží dnešní Izrael pod správou Velké Británie. Nejdříve byly snahy o rozdělení území (Palestiny) na Židovskou část a Arabskou část, a to pod správou Velké Británie.²

¹ Dan Schueftan – přednáška 21.2.2018, Fakulta sociálních věd UK

² ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-9-7. S.67



Z mapy je naprosto jasné, že tento návrh nemohli Židé ani Arabové přijmout. Rozdělená území obou národů, Jeruzalém výlučně na území Arabů, odtržení části židovského území na severu a části arabského území na jihozápadě.

Takovéto řešení tedy neprošlo ani u jedné ze zúčastněných stran, a tak Velká Británie, která byla po 2.světové válce ekonomicky vysílená, předala problém území Palestiny Organizaci spojených národů (dále jen OSN).

V roce 1947 byla v OSN ustanovena komise *The United Nations Special Committee on Palestine (UNSCOP)*.⁴ Jejími členy bylo 11 reprezentantů z členských zemí OSN (Švédsko,

³ Mapa. Dostupné online z: http://www.wikiwand.com/cs/Britsk%C3%BD_mand%C3%A1t_Palestina

⁴ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-9-7. S.67

Československo, Austrálie, Guatemala, Írán, Indie, Mexiko, Kanada, Jugoslávie, Peru, Nizozemi).⁵. Předsedou této komise se stal Emil Sandström (Švédsko).

Od této komise se distancovali Arabové, neboť neuznávali nic jiného než vznik jediného Arabského státu, díky tomuto faktoru komise komunikovala spíše se sionisty – tedy Židy a vydala se na pětidenní pobyt na území Palestiny. Komise zde vypracovala zprávu, ve které vyzvala k ukončení britského mandátu a kde vyzvala k řešení, která by vyústila k osamostatnění území. Plán na rozdělení Palestiny obsahoval vymezení hranic mezi židovským a arabským státem.⁶

„Palestina byla rozdělena do osmi částí, z níž tři měly příslušet židovskému státu a tři arabskému. Sedmou částí bylo město Jaffa, které mělo tvořit arabskou enklávu uvnitř židovského státu. Osmá část, Jeruzalém, měl pro svá etnická i náboženská specifika dostat zvláštní status corpus separatum a neměl být součástí ani židovského, ani arabského státu. Město mělo být spravováno Poručenskou radou OSN.“⁷

Vznik Izraele se datuje na 15.květen 1945, kdy byl stanoven oficiální konec britského mandátu. Už 14.května 1945 se v muzeu v Tel Avivu sešli členové Prozatímní státní rady v čele s Davidem Ben Gurionem, který zde přečetl Deklaraci izraelské nezávislosti. A následující den – což bylo 15.května 1945 byl stát Izrael uznán Spojenými Státy Americkými, Sovětským svazem a později i dalšími státy, kromě arabských. A začala první izraelsko-arabská válka – válka za nezávislost.⁸

2 Definice strategie

Samotná definice strategie se měnila spolu s politickým, sociálním a samozřejmě vojenským vývojem. Slovo „strategie“ je řeckého původu a ve svém počátku znamenalo „umění velet“.

⁵ ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-9-7. S.67

⁶ ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-9-7. S.67

⁷ ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-9-7. S.67

⁸ ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-9-7. S.78

Postupem času se význam strategie měnil a dnes již máme mnoho definic a můžeme si mezi nimi vybrat tu, která je pro nás srozumitelnější.

Jednou z definic strategie je ta z knihy Carla von Clausewitze O válce z 18.století, kde definuje strategii jako použití boje pro účel války. Strategie je dle něj také určitý plán pro vedení války a soubor akcí, které nás dovedou k předem určenému cíli války. V pozdějším období je strategie definována také Liddellem Hartem, vojenským teoretikem a britským vojákem, který říkal, že strategie umožňuje použitím vojenské síly dosáhnout politických cílů.⁹

Pod pojmem strategie lze rozlišit jednoduchou strukturu a rozdělit tak strategii na čtyři odvětví : globální strategii, operační umění, vojenskou strategii a taktiku.

- **GLOBÁLNÍ STRATEGIE (National Strategy)**- je podřízena politice daného státu a spadá tak do kompetence hlavy státu. Globální strategie je permanentní a je dána jak v obdobích míru, tak při válkách. Je stanovena za účelem dosahování politických cílů, které nejsou válečné.
- **OPERAČNÍ STRATEGIE** – hlavním úkolem operační neboli vývojové strategie je zajistit, aby v případě potřeby byli k dispozici co nejučinnější prostředky, které budou připraveny v momentě potřeby. Operační strategie se rozvíjí v době míru, pracuje na vytváření klasických, ale i jaderných arzenálů, a pomáhá s logistikou.
- **VOJENSKÁ STRATEGIE** – vojenská strategie je součástí vedení války, zaštiťuje akce vzdušných, námořních a pozemních složek ozbrojených sil. Řídí se globální strategií a realizuje tak její směrnice za použití ozbrojených sil. Nesmí však přesáhnout rámec cílů (politických, apod.) stanovených hlavou státu.
- **TAKTIKA** – dnes je taktika definována jako dovednost zkoordinovat použití několika různých druhů vojsk proti protivníkovi. Taktik má dva úkoly – zničit armádu nepřítele a zachovat vlastní armádu bez větších ztrát.

Ráda bych zde zmínila ještě strategii přímou a nepřímou. Pod přímou strategii můžeme zahrnout klasickou strategii (útok a obrana) a jadernou strategii (strategie omezené jaderné války a taktické jaderné zbraně, které vyústí v strategický úder a zároveň v minimalizaci škod.

⁹ *Vojenská strategie* [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR - Prezentační a informační centrum MO, c2008 [cit. 2018-07-31]. ISBN 978-80-7278-475-2. Dostupné online z: <http://www.mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/bezpecnostni-temata/22-vojenska-strategie.pdf>

Ze strategického úderu může vzejít vítězství nebo vzájemné zničení.) . Nepřímou strategii můžeme rozdělit na konvenční a nekonvenční strategii. Konvenční zahrnuje příhraniční manévry a strategické očekávání. Nekonvenční pak terorismus, podvracení, guerillu. Nepřímá strategii často sází na sílu dezinformací, propagandy apod. a využívá tak veřejné mínění a sdělovací prostředky.¹⁰

2.1 Strategie Izraele

Důležitým aspektem vojenské i politické strategie v Izraeli je jeho geopolitická situace. Vzhledem k umístění je Izrael nazýván tzv. „one bomb state“, což znamená, že ho lze zničit jednou jedinou bombou.¹¹ Proto je Izrael vybaven jedním z nejlepších protiraketových systémů na světě – Iron Dome.

Iron Dome je jedním z nejvyspělejších protiraketových systémů na světě vůbec. Celým názvem je Iron Dome missile defense system a byl navržen Izraelci, ale vyroben ve Spojených Státech Amerických. Iron Dome byl vytvořen jako odpověď na časté útoky raket středního a krátkého dosahu, které jsou na Izrael odpalovány z pásma Gazy a nyní i z území Sýrie poblíž Golanských výšin. Iron Dome dokáže identifikovat a zničit střelu/raketu ještě před proniknutím na území Izraele a předejít tak ztrátám na životech na Izraelském území. Iron Dome má v sobě zabudované dva mechanismy – Arrow Interceptor, který je zaměřen proti balistickým raketám dlouhého dosahu a David's Sling systém, který je zaměřen proti raketám středního doletu.¹²

Rozhodnutí sestrojít Iron Dome padlo v roce 2007, kdy probíhala druhá libanonská válka a na Izrael byly vypáleny tisíce raket, a zároveň čelil raketovým útokům z pásma Gazy vypálených Hamásem.¹³

¹⁰ *Vojenská strategie* [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR - Prezentační a informační centrum MO, c2008 [cit. 2018-07-31]. ISBN 978-80-7278-475-2. Dostupné online z: <http://www.mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/bezpecnostni-temata/22-vojenska-strategie.pdf>

¹¹ KOPEČ, Rafal. The determinants of the Israeli strategic culture. [online]. Dostupné z: https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/13207/The_Determinants_of_the_Israeli_Strategic_Culture.pdf?sequence=1&isAllowed=y . S.139 [citace 11.4.2018]

¹² STEINBERG, Gerald. *Israel Studies An Anthology : The Evolution of Israeli Military Strategy: Asymmetry, Vulnerability, Pre-emption and Deterrence*. 2011. Dostupné online z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/israel-studies-an-anthology-israeli-military-strategy>

¹³ STEINBERG, Gerald. *Israel Studies An Anthology : The Evolution of Israeli Military Strategy: Asymmetry, Vulnerability, Pre-emption and Deterrence*. 2011. Dostupné online z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/israel-studies-an-anthology-israeli-military-strategy>

Jedno zneškodnění rakety pomocí systému Iron Dome se pohybuje mezi 40 000 \$ - 100 000\$.¹⁴

Izrael se od svého vzniku snaží eskalaci konfliktů spíše předcházet a nevyvolávat je. Jeho nástrojem nejsou jen ozbrojené složky, výkonné zpravodajské služby a nejlepší technologie, ale také umění diplomacie a užívání tzv. „soft power“, kterou se snaží využívat většina států světa při řešení konfliktů.

Také díky tlaku ze strany veřejnosti se Izrael snaží snižovat počty konfliktů v regionu Blízkého východu, řešit vyhrocené situace klidně a bez zbytečného násilí.

Zájem společnosti o armádu je v Izraeli vysoký. Možná díky povinné vojenské službě jak pro ženy (2 roky), tak pro muže (3 roky). V rámci povinné vojenské služby získá každý občan Izraele základní znalosti v zacházení se zbraněmi, schopnosti se ubránit nepříteli, a schopnost zachovat se racionálně v případě hrozícího nebezpečí.

Tento trend povinné vojenské služby je pro izraelskou společnost typický a je nedílnou součástí vojenské strategie Izraele.¹⁵

Nejpodstatnější součástí a tvůrčími strategiemi Izraele je politika – vnitrostátní i zahraniční. Kroky 34 vlád Izraele za dobu svého působení ovlivnily a ovlivňují politiku nejen Blízkého východu, ale celého světa. Ať již v začátcích Izraele – Šestidenní válkou, nebo nynějšími konflikty v Sýrii spolu s nekončícími boji na hranicích v pásnu Gazy.

Izrael je svým umístěním naprosto specifickým státem, který může být kdykoliv vystaven útoku, proto jsou pro něj tak důležité bezpečnostní složky, disciplinovaná armáda a shoda ve vládě v řešení přicházejících konfliktů. Na Blízkém východě musíte jednat rychle, dlouho zvažované rozhodnutí Vás může stát život.

V druhé polovině roku 2015 úplně poprvé zveřejnili izraelské obranné síly obrannou doktrínu, kromě Eizenkot doktríny, která byla jako prvním dokumentem k izraelské strategii, a ke které se později ještě vrátím. Jejím autorem je generálmajor Gadi Eizenkot, který nyní působí jako náčelník Generálního štábu v Izraeli právě od roku 2015, kdy nahradil dosavadního náčelníka

¹⁴ FARLEY, Robert. *The cost of Iron Dome*. 2012. Dostupné online z: <https://www.thedailybeast.com/the-cost-of-iron-dome>

¹⁵ MITNICK, Joshua. The Israel defence forces. [online]. Dostupné z: <https://www.myjewishlearning.com/article/the-israel-defense-forces/> [citace 9.5.2018]

Bennyho Gance. Obranná doktrína obsahuje strategii vojenskou, ale i operac, které odpovídají na momentální ohrožení Izraele.

V doktríně jsou definovány národní zájmy izraelských bezpečnostních složek:¹⁶

- A. „*Chránit existenci státu Izrael, bránit jeho teritoriální integritu a bezpečnost všech obyvatel Izraele.*
- B. *Udržovat hodnoty státu Izrael a jeho charakter jako Židovský a demokratický stát a jako domov Židů.*
- C. *Zajišťovat státu Izrael sociální a ekonomickou sílu.*
- D. *Posilovat mezinárodní a regionální status státu Izrael směrem k míru se sousedními státy.*“¹⁷

Doktrína definuje hrozby, kterým čelí a bude čelit Izrael v průběhu dalších let a rozlišuje je na teroristické organizace, které nejsou nijak napojeny na žádnou komunitu ani stát, což zahrnuje Islámský stát, Islámský Džihád, Palestinský Islámský Džihád atd. Organizace spojované s určitým státem – Hamas, Hizballáh. Státy, které jsou na hranici rozpadu – Sýrie a státy, které jsou blízké – Libanon, a vzdálené – Írán.

Dále uvádí Principy národní bezpečnostní doktríny:¹⁸

- A. Spoléhat se na obrannou bezpečnostní strategii – předcházet konfliktům, vytvořit efektivní obranu, neutralizovat hrozby
- B. Ofenzivní armádní koncept – je nezbytné užít sílu pro zneškodnění nepřítele, avšak v rámci politických cílů a mezinárodního práva
- C. Strategická spolupráce – snažit se o upevnění vztahů s klíčovými státy po celém světě
- D. Posílit regionální status Izraele – spolupráce s moderními elementy v regionu a posílit mír

¹⁶ How Israel Confronts the Next Generation of Threats. 2015. Dostupné online z: <https://www.belfercenter.org/sites/default/files/files/publication/IDF%20doctrine%20translation%20-%20web%20final2.pdf>

¹⁷ How Israel Confronts the Next Generation of Threats. 2015. Dostupné online z: <https://www.belfercenter.org/sites/default/files/files/publication/IDF%20doctrine%20translation%20-%20web%20final2.pdf>

¹⁸ How Israel Confronts the Next Generation of Threats. 2015. Dostupné online z: <https://www.belfercenter.org/sites/default/files/files/publication/IDF%20doctrine%20translation%20-%20web%20final2.pdf>

E. Zachování relativních výhod – vytváření nových technologií, umělá inteligence, lidské kvality

V dalších kapitolách této doktríny se dozvíme, že islámská komunita se pokouší rozvracet situaci na Blízkém východě včetně Izraele, kde se snaží vytvářet rozdíly ve společnosti. Snaží se nastolit v zemích Blízkého východu, kde je vláda oslabena, svoji formu vládnutí. Také, že Izrael je stát, který se snaží šířit mírové řešení problémů a předcházet tak konfliktům.¹⁹

Můžeme tedy říct, že z doktríny vydané v roce 2015 se Izrael soustředí ve své strategii nejvíce na vojenskou strategii, která je popsána v kapitole 2., dále pak na vývojovou strategii, která je postavena na stejnou úroveň jako globální strategie. Pro Izrael jsou důležité jak nové technologie v rámci armádního zařízení a vybavení, tak vztahy mezi státy světa, které jsou partnery Izraele. Izrael sám klade důraz na stabilitu na Blízkém východě a má snahy o mír v regionu.

3 Arabsko – izraelské války

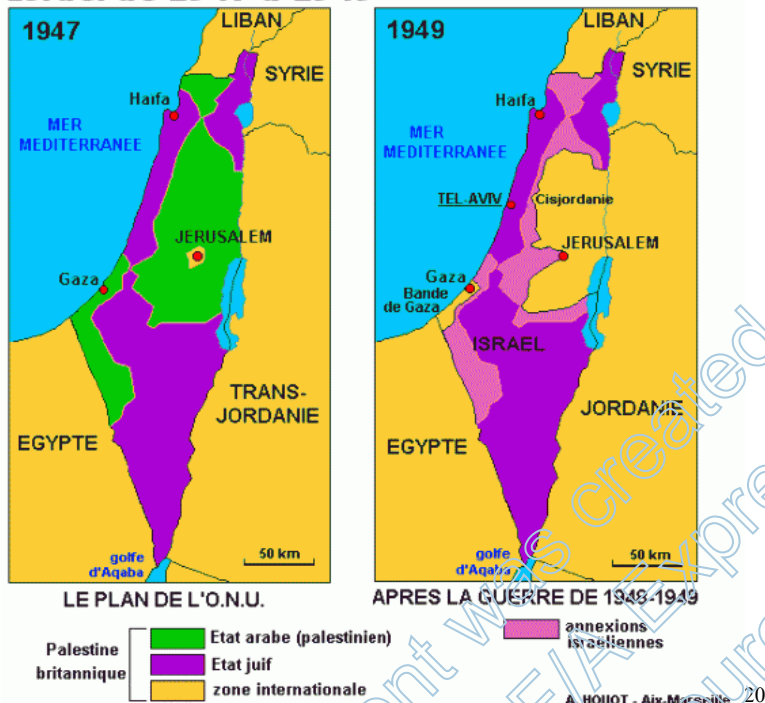
Vztahy mezi Araby a Židy byly již před vznikem Izraele napjaté a po vzniku Izraele se vyhrotily okamžitě. Nastaly série válek, bojů, odpalování raket, dnes již také vypouštění létajících draků se zápalným systémem, který ničí půdu Izraele. V této kapitole bych ráda přiblížila války probíhající ve 20. století a i války, které dodnes nejsou ukončeny.

3.1 Válka za nezávislost (Židů)

¹⁹ How Israel Confronts the Next Generation of Threats. 2015. Dostupné online z: <https://www.belfercenter.org/sites/default/files/files/publication/IDF%20doctrine%20translation%20-%20web%20final2.pdf>

Rok 1948 byl pro Izrael rokem přelomovým. Následující mapa ukazuje území Izraele před a po Válce o nezávislost. Ani jeden národ nebyl před rokem 1948 plně spojen s veškerým jeho územím. Izraelci byli rozděleni na severu a Arabové byli rozděleni mezi Gazou a Jeruzalémem.

Israël de 1947 à 1949



Po Válce za nezávislost se území Izraelců propojilo, získalo Západní Jeruzalém, část území Gazy a také zvětšili hranici s Líbanonem.

Válka za nezávislost měla dvě fáze – první fáze byla od 14. května 1948 do 11.června 1948, druhá fáze od 6.července 1948 do 19.července 1948. První fáze započala okamžikem prohlášení o vzniku státu Izrael, vyřčením a podepsaním Davidem Ben Gurionem v pátek 14.května v Tel Avivu. I když se měly britské jednotky stáhnout až v sobotu 15. května a vznik Izraele měl být podepsán až v tento den, bylo vše připraveno a podepsáno již v pátek 14.května, kvůli židovskému Shabbatu, kdy Židé nepracují, ani nic nepodepisují. Již 15. května překročily irácké jednotky řeku Jordán a vstoupily tak na izraelské území. Následovaly je jednotky syrské, zajordánské armády z východu, z jihu do Izraele přicházela egyptská armáda, ze severu libanonské jednotky. Nezávislost státu Izrael byla trnem v oku všech okolních arabských států.

Bez pomoci ostatních by ale Izrael ve válce za nezávislost neuspěl. Zásahu na jeho vítězství má i tehdejší Československo, které i přes embargo na vývoz zbraní, dodalo Izraeli výzbroj

²⁰ Mapa. Dostupné z: <https://www.valka.cz/13650-Americko-izraelske-vztahy-Prilohy>

včetně nábojů, pušek a kulometů. Československo vycvičilo izraelské letce, vojáky, tankisty na začátku roku 1948 v operaci DI – Důvěrné Izrael, ještě před únorovým převratem.

Početní převaha armád arabských států byla nepřehlédnutelná. Do Izraele proto proudily stovky dobrovolníků z celého světa, aby se zařadily po boku izraelských vojáků v boji. Tisíce Židů bylo propuštěno z internačních táborů na Kypru a Velké Británii, a ty tisíce mířily přímo na bojiště. V červnu 1948 vyhlásila OSN příměří. Egypt a Sýrie nebyli ochotni přistoupit na následné prodloužení příměří, a tak začala druhá fáze bojů. Izrael v době příměří shromažďoval zbraně a tvořil novou strategii proti arabským armádám. Po bojích získalo Jordánsko Západní Břeh a Jeruzalém, Egypt Negevskou poušť, Izrael západní část Galileje. Pro ukončení bojů opět zasáhla OSN a pod jejím dohledem byly stanoveny hranice příměří. V čele Izraele ve Válce za nezávislost byl otec Izraele David Ben Gurion, který právě 14.května v Tel Avivu přečetl deklaraci o nezávislosti státu Izrael.²¹

Válkou o nezávislost to ale vše teprve začalo.

3.2 Válka na Sinaji

Válka na Sinaji byla součástí Suezské krize vypuknuté v říjnu roku 1956. Po převratu v Egyptě v roce 1952 se k moci dostal Gamál Násir a stal se tak egyptským prezidentem. V té době Suezský průplav – jako důležitou dopravní spojnici kontrolovala Velká Británie a Francie a ty také za proplutí inkasovaly poplatky. Egyptský prezident Násir ale chtěl, aby poplatky za proplutí zůstávaly Egyptu, jakožto státu, ke kterému geograficky Suezský průplav patří. V červenci 1956 prezident Násir Suezský průplav znárodnil.²²

Velká Británie a Francie viděly v egyptském prezidentovi hrozbu a také hrozbu uzavření strategické spojnice v důsledku znárodnění. V říjnu 1956 se tak sešli Velká Británie, Francie a Izrael ve francouzském městečku Sévres a dohodli se na dalším postupu. Vzhledem k tomu, že Spojené Státy Americké se nehodlaly této akce zúčastnit, zůstaly v tom Velká Británie a Francie samy. A protože věděly, jak jsou izraelsko-egyptské vztahy napnuté, kvůli nedávno skončené Válce o nezávislost, byl Izrael potencionálním partnerem při plánování bojů o Suezský průplav. V Sévres se státy dohodly a Izrael zaútočil na nepřipravenou egyptskou armádu sám, jak bylo dohodnuto. Druhý den vydala Francie společně s Velkou Británií ultimátum jak pro Egypt, tak

²¹ GILBERT, Martin. *Izrael: dějiny*. Přeložil Josef OREL. Praha: BB art, 2002. ISBN 80-7257-740-9. S.193-243

²²Suez Crisis. [online] Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Suez-Crisis> . [citace 9.5.2018]

pro Izrael. Podle naplánovaného harmonogramu války ze Sévres, Egypt ultimátum odmítl a tak mohla spojenecká vojska zahájit bombardování Egypta – hlavně leteckých základen a pozic u Suezského průplavu. Největší strach byl o možné vypuknutí 3. světové války, protože prezident Násir byl velmi nakloněný Sovětskému svazu, naštěstí se tak nestalo a později byl Suezský průplav hlídán vojáky OSN – tzv. „modrými přílbami“ a Suezský průplav byl opět volný.²³

U moci byl v Izraeli v době Suezské krize David Ben Gurion z levicové strany pracujících. Ten také jednal s Velkou Británií a Francií v Sévres a dal pokyn k útoku na Egypt.²⁴

3.3 Šestidenní válka

Jako důvod rozpoutání Šestidenní války se všeobecně uvádí uzavření Tiranské úžiny – jediného přístupu Izraele k Rudému moři, egyptským prezidentem Gamálem Násirem.

A tak 5. června 1967 vzlétlo izraelské letectvo a zničilo většinu egyptského, iráckého, syrského a jordánského letectva. Ztráta byla přes 400 letadel. Tento masivní útok zdevastoval bojeschopnost arabských jednotek a nedodal jim ani potřebnou odhodlanost a náboj do dalších bojů. Útok Izraelců na egyptské letectvo byl zásadní pro vývoj a následně i výhru v Šestidenní válce.²⁵

Šestidenní válka ale nebyla jen o dobytí vzdušného prostoru. Arabská i izraelská vojska byla připravena k boji. Během několika hodin bylo z izraelské strany varováno Jordánsko, které pro výstrahu odstřelovalo Staré město v Jeruzalémě, že pokud zastaví palbu, Izraelci palbu neopětují.²⁶ Na Jordánsko, respektive na jordánského krále Husajna, byl ale vyvíjen tlak ze strany egyptského prezidenta Gamála Násira, aby se zapojil do bojů proti Izraeli a pomohl tak ostatním arabským státům jej porazit. Násir k tomu využil nevědomost jordánského krále a řekl mu, že většina izraelských útoků byla odražena, a tak není důvod se bát vstoupit do bojů s oslabeným Izraelem. Jenže opak byl pravdou a Izrael naopak na všech bojištích vyhrával. Izraelské síly se dostaly až za Golanské výšiny a měly možnost táhnout na hlavní město Sýrie

²³ MILNER, Laurie. The Suez crisis. [online]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/history/british/modern/suez_01.shtml . [citace 4.5.2018]

²⁴ Knesset – seznam vlád. [online]. Dostupné z: https://knesset.gov.il/govt/eng/GovtByNumber_eng.asp?govt=7

²⁵ GILBERT, Martin. *Izrael: dějiny*. Přeložil Josef OREL. Praha: BB art, 2002. ISBN 80-7257-740-9. S.379-380

²⁶ GILBERT, Martin. *Izrael: dějiny*. Přeložil Josef OREL. Praha: BB art, 2002. ISBN 80-7257-740-9. S.382-384

– Damašek, ten byl ale pod ochrannou rukou Sovětského svazu a Izrael se tak stáhl zpět na Golanské výšiny.²⁷

Po Šestidenní válce se změnila mapa Izraele. Izrael nyní ovládal poloostrov Sinaj, Západní břeh Jordánu a Golanské výšiny. A po desítkách let mohli Izraelci stanout u Zdi nářku v Jeruzalémě.

V Izraeli byla v té době u moci vláda Leviho Eshkola. Levi Eshkol byl levicový politik a byl nástupcem Davida Ben Guriona. V 50. letech byl zvolen do Knesetu za stranu Mapai, která se později spojila se stranou Achdut ha-avoda a vytvořili tak stranu M'arach – Stranu práce.

Před Šestidenní válkou Levi Eshkole vytvořil tzv. Vládu národní jednoty, ministrem obrany se stal Moshe Dayan. Poprvé také na politické scéně vyniklo jméno Menachima Begina, který se později stal prvním pravicovým izraelským premiérem.

3.4 Jom Kippurská válka – Pátá arabsko – izraelská válka

Tato válka propukla na židovský svátek Jom Kippur (Den smíření), který je jedním z nejvýznamnějších v židovském kalendáři. Izrael v září roku 1973 díky zpravodajské službě Mossad útok očekával, jako varování chtěli někteří Izraelci provést nálet na Sýrii, tyto návrhy však tehdejší ministerská předsedkyně Golda Meirová zastavila, neboť pomoc Spojených Států Amerických (diplomatická a materiální) při útoku arabských zemí závisela na tom, zda Izrael bude agresor nebo oběť.²⁸ Strategie byla tedy jasná – počkat na útok arabských zemí a následně reagovat. Jediná aktivita Izraele bylo přesunutí tanků k Suezskému průplavu.

6.října odvysílalo egyptské rádio nepravdivou zprávu o tom, že Izraelci napadli Rás Za'faránu a proto musí Egypt reagovat.²⁹

Ze strany Suezského průplavu útočili Egyptané a na Golanských výšinách se objevila syrská armáda vybavena starými tanky T-55 sovětské výroby. Výhodou syrské armády byla

²⁷ BOWEN, Jeremy. 1967 war: Six days that changed the Middle East. [online] . Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-39960461> . [citace 7.5.2018]

²⁸ DUNSTAN, Simon. *Válka Jom Kippur 1973: Sinaj*. Ilustroval Kevin LYLES. Praha: Grada, 2009. Válečná tažení. ISBN 978-80-247-2883-4. S.40

²⁹ DUNSTAN, Simon. *Válka Jom Kippur 1973: Sinaj*. Ilustroval Kevin LYLES. Praha: Grada, 2009. Válečná tažení. ISBN 978-80-247-2883-4. S.40

početní převaha tanků i vojáků. Izrael bohužel takové kapacity jako syrská armáda nebo egyptská nikdy k dispozici neměl. Izrael vždy spoléhal na svoji lepší technickou vybavenost a umění vést válku. Na Golanských výšinách měli Izraelci výhodu svých tanků. Tanky S'hot Kal³⁰ měli větší palebný rozsah než tanky syrské armády, tzn. že pokud chtěl syrský tank zasáhnout izraelský tank, který byl níže než on sám, musel syrský tank popojet níže, aby dostal do zaměřovače izraelský tank. Zatímco izraelské tanky mohly zasáhnout svého protivníka mnohem jednodušeji.

Dalším trumfem izraelské armády byly letouny McDonnell Douglas F-4 Phantom, které byly v Jom Kippurské válce hlavním stíhacím bombardérem. Mohl nést rakety vzduch-vzduch a v prvních dnech války ničil pontonové mosty postavené egyptskou armádou přes Suezský průplav.³¹

Na začátku války Jom Kippur byli Izraelci na pokraji porážky, ztratili svoji pověst neporazitelnosti a vývoj války pro Izrael nevypadal pozitivně. Letouny Phantom byly pro případ, že se bude rozhodovat o osudu Izraele, vybaveny jadernými pumami o síle 20 kilotun. Těchto jaderných pum bylo 13. V Jom Kippurské válce nebyly nikdy použity.³²

V období Jom Kippurské války byla u moci vláda premiérky Goldy Meirové, která byla první a zároveň poslední ženou na postu předsedy vlády Izraele. Golda Meirová byla na postu premiérky od roku 1969 do roku 1974. Její politickou stranou/základnou byla Ma'arach, která byla seskupením levicových stran. Byla jedinou stranou v historii izraelských vlád, která měla absolutní většinu mandátů v Knesetu. Strana Ma'arach byla stranou pokračující v politice Davida Ben Guriona a prosazovala mírovou cestu Izraele. Dalšími podstatnými součástmi vlády byla Národní náboženská strana známá pod zkratkou Mafdal a představovala zástupce sionismu, dále pak strana Pokrok a rozvoj, která byla stranou izraelských Arabů a byla jedinou arabskou stranou, která měla v Knesetu takový úspěch.³³

³⁰ Dostupné z: <https://forum.valka.cz/topic/view/67728/Shot>

³¹ DUNSTAN, Simon. *Válka Jom Kippur 1973: Sinaj*. Ilustroval Kevin LYLES. Praha: Grada, 2009. Válečná tažení. ISBN 978-80-247-2883-4. S.53

³² DUNSTAN, Simon. *Válka Jom Kippur 1973: Sinaj*. Ilustroval Kevin LYLES. Praha: Grada, 2009. Válečná tažení. ISBN 978-80-247-2883-4. S.53

³³ BUDGE, Ian, David ROBERTSON a Derek HEARL, ed. *Ideology, strategy, and party change: spatial analyses of post-war election programmes in 19 democracies*. New York: Cambridge University Press, 1987. ISBN 0-521-05667-5. [online]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=I63z5nm0f94C&pg=PR1&lpg=PR1&dq=ideology+strategy+and+party+change>

Ministrem obrany byl v tomto období Moshe Dayan s charakteristickou černou páskou přes levé oko. Moshe Dayan byl v období před vznikem Izraele zakladatelem podzemního hnutí Hagana. Jeho největším úspěchem bylo vedení Šestidenní války, které vešlo do izraelských dějin jako jedno z nejúspěšnějších vedení války.³⁴

Válka Jom Kippur zasáhla Izrael nepřipraven. Izraelská armáda měla jen velice málo času na mobilizaci a zajištění nejdůležitějších pozic. Přesto zvítězila a získala ještě více, než měla před Jom Kippurskou válkou. Největší pomoc izraelské armádě poskytly Spojené Státy Americké, kde velkou roli hrál Henry Kissinger (tehdejší ministr zahraničí USA), dodávky zbraní a díky nim měla izraelská armáda dostatek výzbroje pro své vojáky.

Poslední, a již zmíněnou, pojistkou byly bombardéry Phantom nesoucí 13 jaderných hlavic pro případ, že izraelská armáda útok egyptské a syrské armády nezvládne a existence státu Izrael bude ohrožena. Nestalo se tak díky vyspělé technice, pomoci Spojených států Amerických, díky vytrvalosti a hrdinství izraelských vojáků a jejich velitelů, a také díky houževnatosti a pevné ruce premiérky Goldy Meirové.³⁵

Jom Kippurská válka měla být odpovědí a pokusem o znovuzískání ztracených území Golanských výšin Sýrie a Sinajského poloostrova Egypta za Šestidenní války.

3.5 Válka s Libanem

Po válce Izraele o nezávislost do Libanonu uprchlo několik desítek tisíc Palestinců, kteří byli vyhnáni z nově nabytého území Izraelem.

Na území Libanonu také operovala a rozrůstala se Organizace pro osvobození Palestiny, která podnikala výpady proti izraelským jednotkám na hranicích Izraele a jižní oblasti Libanonu.

<http://www.SolidDocuments.com> &source=bl&ots=QTIELdHykJ&sig=QXXJaZwpvrxPFXZlMBCY67XfhfM&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiGllbA_vraAhXBPFAKHeKpAfkQ6AEIOjAD#v=onepage&q=ideology%20strategy%20and%20party%20change&f=false . S.122

³⁴ DUNSTAN, Simon. *Válka Jom Kippur 1973: Sinaj*. Ilustroval Kevin LYLES. Praha: Grada, 2009. Válečná tažení. ISBN 978-80-247-2883-4. S.28-29

³⁵ DUNSTAN, Simon. *Válka Jom Kippur 1973: Sinaj*. Ilustroval Kevin LYLES. Praha: Grada, 2009. Válečná tažení. ISBN 978-80-247-2883-4. S.40

Konflikt eskaloval v roce 1982 kdy ozbrojený útočník těžce zranil izraelského velvyslance v Londýně Shloma Argova. Argov přežil, nicméně těžce ochrnul. V tu dobu v Libanonu na jižních pozicích odstřelovala Organizace pro osvobození Palestiny izraelské severní osady (oblast Galilei), útok na Argova byl tedy posledním impulsem pro izraelskou vládu se rozhodnout o invazi do Libanonu a zničit tak pozice Organizace pro osvobození Palestiny. Tehdejší premiér Izraele Menachem Begin nazval tuto operaci jako „Operace Mír pro Galileu“.³⁶

Původně měly izraelské ozbrojené síly zlikvidovat pozice Organizace pro osvobození Palestiny, zkontrolovat území a vrátit se zpět na své původní pozice, operace měla trvat pouze tři dny. Tehdejší ministr obrany – Ariel Šaron byl ale přesvědčen, že pokud by se izraelské ozbrojené síly dostaly až do Bejrútu, kde sídlilo velitelství Organizace pro osvobození Palestiny a také samotný vůdce Jásir Arafat, mohly by jej vyhnat a zničit celé velitelství.

Izraelské ozbrojené síly nakonec do Bejrútu dorazily. Velitelství Organizace pro osvobození Palestiny se evakovalo i za soustavného bombardování izraelským dělostřelectvem. Jásir Arafat nakonec z Bejrútu odjel. V jednu chvíli měl izraelský odstřelovač možnost jej zabít, ale z Izraele zněl požadavek, že ho chtějí živého. Jásir Arafat měl tím padem volnou cestu a nikdo ho nezadržel.

Kontroverzním a velice šokujícím okamžikem této války byl masakr v táborech pro uprchlíky – Šatíla a Sabra. Po zavraždění nového prezidenta Libanonu Bašíra Džamá'íla, který se přikláněl na stranu Izraele a pocházel z křesťanského hnutí Falangistů, se právě tato skupina rozhodla vrahy nalézt.³⁷ K vraždě se přihlásili palestinští muslimové. Izraelci tyto dva uprchlické tábory obklíčili a neprodyšně uzavřeli. Falangisté vtrhli do těchto uprchlických táborů a zmasakrovali všechny přítomné, nedělali rozdíl mezi ženami, muži, dětmi. Izraelské ozbrojené síly pak vysvětlovaly, že si myslely, že falangisté pouze hledají viníky a nevinné uprchlíky ponechají na živu. Tento incident měl velký mediální ohlas a šokoval lidi po celém světě. V Tel Avivu propukly masové demonstrace pro podporu vyšetření masakru v uprchlických táborech. Dokonce i část izraelských ozbrojených sil se vzepřela, že velitelé měli mít informace o tom, co vše se může v Libanonu odehrát.³⁸

³⁶ *The Lebanon war (1982)*. 2008. [online]. Dostupné z: <https://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3631005,00.html> . [citace 9.5.2018]

³⁷ GILBERT, Martin. *Izrael: dějiny*. Přeložil Josef OREL. Praha: BB art, 2002. ISBN 80-7257-740-9. S.485-511

³⁸ GILBERT, Martin. *Izrael: dějiny*. Přeložil Josef OREL. Praha: BB art, 2002. ISBN 80-7257-740-9. S.485-511

Ustanovená vyšetřovací komise nakonec došla k závěru, že izraelské jednotky nenesou žádnou vinu. Na druhé straně zpráva vyšetřovací komise zkritizovala postup tehdejšího ministra obrany Ariela Šarona, že nedokázal lépe vydávat rozkazy a zabránit tak masakru.

Po ukončení války vyklidila Organizace pro osvobození Palestiny své pozice v Libanonu. Zároveň byla vytvořena bezpečnostní zóna mezi Izraelem a Libanonom, kde budou dohlížet na pořádek obě dvě strany – jak izraelská, tak libanonská. Tuto bezpečnostní zónu opustil Izrael v roce 2000. Válka oficiálně skončila až v červenci roku 2000.³⁹

Zůstávajícím a momentálně narůstajícím problémem v Libanonu je politické a militantní hnutí Hizballáh, které po volbách na jaře 2018 výrazně posílilo a bude tak v libanonské vládě zastávat nezanedbatelnou pozici. Hizballáh je šíitské hnutí a Izrael ho považuje za jednu z největších hrozeb v oblasti terorismu na Blízkém východě. V roce 2006 vyústil konflikt mezi Hizballáhem a Izraelem do války, kterou zapříčinil Hizballáh zabitím tří izraelských vojáků u hranic s Libanonom. Izrael odpověděl nálety na pozice Hizballáhu v Libanonu. Tato válka trvala 33 dní a nepřinesla vítězství ani jedné straně.⁴⁰ Z údajů v roce 2016 Hizballáhu narostl počet bojovníků a více než 45 0000 a počty raket raketově stoupají. Ve srovnání s rokem 2006, kdy byl Hizballáh schopen vystřelit 200 raket denně, dnes by jich mohlo být 1 500.⁴¹

Samotné hnutí Hizballáh (Boží strana) vzniklo pravděpodobně v roce 1982. Svět považuje Hizballáh za teroristickou organizaci vzhledem k jeho aktivitám. Hizballáh je šíitské hnutí působící hlavně na území Libanonu. Vzorem státního zřízení je pro Hizballáh Íránská islámská republika a ideologickým vzorem Ajatolláh Chomejní. Hizballáh se snaží v Libanonu vybudovat islámský stát, prioritou ale zůstává zničení Izraele a útočení nejen na izraelské vojenské cíle, ale i na civilní objekty.⁴²

Hizballáh má buňky v Evropě, Americe, Asii i Africe. Působí i ve svém ideálním státě – Íránu, kde zastává roli tajné policie.

³⁹ *The Lebanon war (1982)*. 2008. [online]. Dostupné z: <https://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3631005,00.html> . [citace 9.5.2018]

⁴⁰ HU, Zoe. *The history of Hezbollah, from Israel to Syria*. [online]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2016/10/history-hezbollah-israel-syria-161031053924273.html> . [citace 8.5.2018]

⁴¹ Hezbollah – from terror group to army. [online]. Dostupné z: <https://www.haaretz.com/st/c/prod/eng/2016/07/lebanon2/> . [citace 8.5.2018]

⁴² NASR, Vali. *The Shia Revival. How Conflicts Within Islam Will Shape the Future*. New York. W. W. Norton and Company, Inc. 320 p.(2007) ISBN 0393329682.

Hizballáh svou aktivitou, ať už jsou to ozbrojené konflikty, propaganda nebo veřejné služby, které zajišťuje pro šíitskou komunitu a vytváří tak určitou paralelní islamistickou společnost, kde jsou ukotveny ideologie „*islámského odporu*“ bojujícího proti útlaku a ponížení ze strany Izraele a jeho spojenců včetně Západu.⁴³

4 Íránský jaderný program

Tisková konference izraelského premiéra Benjamina Netanyahu z 30. dubna 2018, kde demonstroval dosah izraelských tajných služeb – přesněji Mossadu a veřejnosti ukázal více než 100 000 materiálů týkajících se íránského jaderného programu, byla za poslední dobu asi nejvýraznějším vystoupením v rámci konfliktu Izrael x Írán. Netanyahu tvrdí, že Mossad odcizil originální dokumenty. Materiály a celá tisková konference také zdůrazňovala blížící se rozhodnutí amerického prezidenta Donalda Trumpa, zda setrvá v dohodě s Íránem o jaderném programu či ne. Dohoda mezi Íránem, Spojenými Státy Americkými, Francií, Německem, Velkou Británií, Čínskou Lidově Demokratickou republikou a Ruskem vznikla v roce 2015. Írán v ní slíbil konec jaderného programu za podmínky zrušení sankcí proti jemu.⁴⁴

Íránský jaderný program není diskutovaným tématem pouze v Izraeli. Írán sám o sobě je nevyzpytatelným státem, který se momentálně snaží získat pozice v rozvrácené Sýrii a nepotvrzenou informací je, že rekrutuje bojovníky Islámského státu a připravuje je na boj s Izraelem. Abychom ale pochopili souvislosti, musíme nahlédnout zpět do historie.

Dějiny Íránu jsou poměrně pestré, nás ale bude zajímat druhá polovina dvacátého století, kdy se udála revoluce. V roce 1978 byla nucena dosavadní hlava státu – šáh Mohammad Rezá opustit svůj post a následně odjet ze země. Hlavní postavou revoluce se stal duchovní vůdce Ajjatóláh Chameneí, který do té doby žil v exilu. Chybou Mohammada Rezá bylo úplné odstranění duchovních z předních pozic ve vedení Íránu, proto se také íránský lid vzbouřil a následně převzal moc právě Ajjatóláh Chameneí. Ten nastolil vládu duchovních a jako hlavního nepřítele Íránu označil Spojené Státy Americké, které spolupracovaly s předešlým vládcem –

⁴³ FLANIGAN, S. T., ABDEL-SAMAD, M. (2009): Hezbollah's Social Jihad: Nonprofits as Resistance Organizations. In: Middle East Policy, Vol. 16, No. 2, s. 122–137. ISSN: 1475-4967.

⁴⁴ McLAUGHLIN, Elliot. *Netanyahu says he has proof of secret Iranian nuclear program*. [online]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2018/04/30/middleeast/netanyahu-iran-nuclear-program/index.html> . [citace 9.5.2018]

Mohammadem Rezá. V roce 1979 obsadili Íránci americkou ambasádu v Teheránu, v ten moment se stal Írán trnem v oku i pro Spojené Státy Americké.

Dnes má Írán prezidenta Hasana Ruhání, ale nejvyšším představitelem je pro Írán stále duchovní vůdce Ajjatoláh Chameneí, který se často objevuje i v důležitých vyjádřeních týkajících se Íránu.⁴⁵

Íránský jaderný program započal za vlády Mohammada Réza, kdy se začala stavět jaderná elektrárna Busher. Vzhledem ke vřelým vztahům Mohammada Réza k západnímu světu a Spojeným Státům Americkým, nebyl důvod ke znepokojování se, že Írán těží dostatek uranu k tomu, aby mohl vyrobit jadernou zbraň. Obavy nastaly až po revoluci v roce 1979, a po převzetí moci muslimskými duchovními.⁴⁶

Důležitým bodem v íránském jaderném programu je projekt AMAD, který započal v roce 1989, a který vedl Dr. Mohsen Fakhrizadeh. Tento program vývoje jaderných zbraní údajně skončil v roce 2003 na popud Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Od roku 2003 by Írán neměl vyrábět jaderné zbraně.⁴⁷

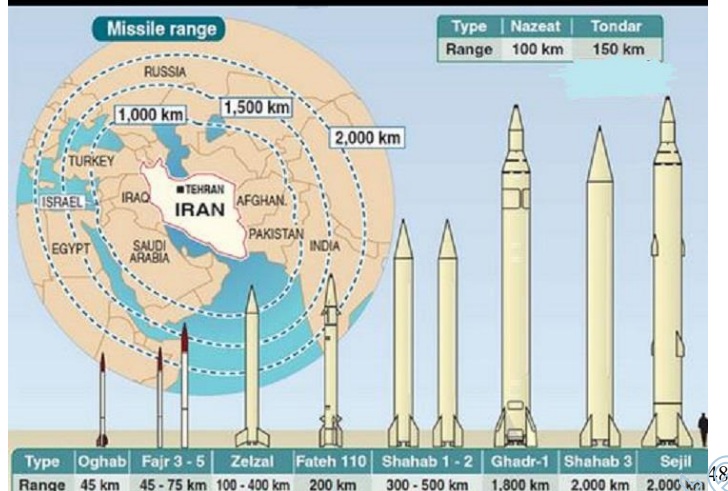
Pro představu, jaký arzenál zbraní potenciálně vlastní Írán:

⁴⁵ Historie Íránu. [online]. Dostupné z: <https://www.hedvabnastezka.cz/zeme/asie/iran/124-asie-iran-historie/>. [citace 7.5.2018]

⁴⁶ STRAŠÍKOVÁ, Lucie. *Nástup ajatolláha Chomejního postupně přeměnil Írán v „království strachu“*. [online]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1421563-nastup-ajatollaha-chomejního-postupně-preměnil-iran-v-království-strachu>. [citace 7.5.2018]

⁴⁷ PRUSHER, Ilene. *Benjamin Netanyahu's Iran Deal Speech Might Have Convinced the Only Person Who Matters*. [online]. Dostupné z: <http://time.com/5262607/netanyahu-trump-iran-deal-speech/>. [citace 7.5.2018]

Iran's Missile Arsenal



4.1 Dohoda mezi Íránem a šesti velmocemi

V roce 2015 podepsal Írán dohodu o nevytvoření jaderných zbraní a o omezení těžby uranu. Dohoda byla podepsána mezi Íránem, Spojenými Státy Americkými, Čínou, Ruskem, Velkou Británií a Francií. Íránu bylo nabídnuto zrušení sankcí vůči němu na export a obchodování se světem. Mezinárodní agentura pro atomovou energii má za úkol od roku 2015 pravidelně kontrolovat těžbu uranu, a zda se netěží více než je povoleno. A každých 90 dní by se měl prezident Spojených Států Amerických vyjadřovat k dohodě s Íránem, a dávat tím najevo, že Írán je stále pod dohledem.⁴⁹

Na druhé straně stojí stanovisko Izraele. Současný premiér Benjamin Netanyahu se vyjadřuje k dohodě kriticky, ve svém nedávném vyjádření uvedl, že by se prezident Donald Trump měl rozhodnout tak, aby hájil zájmy jak Spojených Států Amerických, tak Izraele. Premiér Izraele Benjamin Netanyahu je pro zrušení dohody mezi Íránem a velmocemi, nebo pro její hlubokou revizi. Dle důkazů, které přinesl Mossad přímo z Íránu, a které velice okázale premiér Benjamin Netanyahu ukázal světu 30. dubna 2018, je zřejmé, že Írán pokračoval v jaderném vyzbrojování

⁴⁸ Obrázek. [online]. Dostupné z: <https://cofda.files.wordpress.com/2013/10/irans-missile-arsenal.jpg>

⁴⁹ JEDLIČKA, Petr. *Dohoda s Íránem v kostce: obsah, klady, kritika*. [online]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/20892-dohoda-s-iranem-v-kostce-obsah-klady-kritika>. [citace 7.5.2018]

i po uzavření dohody. Premiér Benjamin Netanyahu označil opakovaná tvrzení Íránu, že nevyrábí jaderné zbraně a nepracuje na jaderném programu, jako lež.⁵⁰

Budoucnost dohody o íránském jaderném programu je nejistá. Prezident Donald Trump ji ze strany Spojených Států Amerických dne 8.5.2018 vypověděl a znovu zavede tvrdé sankce proti Íránu. Evropští lídři a také Rusko a Čína jsou ale pro udržení dohody a Írán se nechal slyšet, že se zbylými velmocemi chce dohodu udržet ve stávajícím znění. Otázkou je, zda uvalené tvrdší sankce ze strany Spojených Států Amerických nezkomplikují například ekonomickou situaci Íránu natolik, že od dohody nakonec odstoupí samotný Írán.⁵¹

Pozice Izraele je v tuto chvíli jasná – naprostá podpora rozhodnutí Donalda Trumpa. Na stranu odstoupení od dohody a zavedení sankcí se postavila i Saúdská Arábie, která od začátku dohody tvrdí, že Írán po zrušení sankcí v roce 2015 z uvolněných peněz dotuje povstalecké a teroristické skupiny na území Sýrie a ostatních okolních států, mimo jiné ve snaze zničit Izrael.

Írán momentálně rozmisťuje své jednotky v Sýrii a staví vojenské základny. Izrael je z Golanských výšin již několikrát odstřeloval. Izraelský ministr zahraničí prohlásil, že pokud bude Írán stavět vojenské základny v Sýrii a angažovat se na území Sýrie, Izrael zlikviduje prezidenta Sýrie Bašara Assada, svrhne jeho režim a nastolí pořádek.

5. Boj s Hamásem

Hamás je teroristickou organizací, která působí na území Palestinců. Nejvíce aktivní je v pásmu Gazy na jihu Izraele, ale zastoupení má i na Západním břehu Jordánu. Teroristická organizace Hamás má své místo i ve vládě Palestiny a obecně je Palestinci uznávána jako pravoplatná součást jejich země.

⁵⁰ KERSHNER, Isabel. *Iran Deal Denounced by Netanyahu as 'Historic Mistake'*. [online]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/07/15/world/middleeast/iran-nuclear-deal-israel.html> . [citace 7.5.2018]

⁵¹ BORGER, Julian a spol. *Iran deal: Trump breaks with European allies over 'horrible, one-sided' nuclear agreement*. [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2018/may/08/iran-deal-trump-withdraw-us-latest-news-nuclear-agreement> . [citace 8.5.2018]

Hamás má dokonce vlastní webové stránky, kde uvádí, že Hamás je součástí palestinského národa, bojuje za právo Palestinců na jejich vlastní stát a má snahu získat Jeruzalém pro sebe a vyhnat Izraelce.⁵²

Po roce 1948 bylo území Gazy Egypta a území Západního břehu Jordánska. V roce 1967 území Gazy a Západního břehu začali okupovat Izraelci z důvodu, že z historického hlediska patří toto území Izraelcům a Židovskému národu. Od té doby je v těchto oblastech problém a konflikt přetrvává dodnes.

V roce 2005 se k moci v pásnu Gazy dostal Hamás. Vedení pásma Gazy není jeho silnou stránkou, a tak vzrůstá nezaměstnanost, lidé nemají co jíst, a lékařskou péči zajišťují humanitární organizace. Letiště zde není, proto všechny humanitární konvoje musí přes Izrael nebo přes Egypt.⁵³

Po celé délce „hranic“ Izraele s pásmem Gazy je vystavěn plot a nelze se dostat ven. Palestinci neustále útočí na vojáky dohlízející na klid a pořádek podél plotu a snaží se dostat do Izraele. Občas Palestinci proniknou a způsobí incident, například napadnou Izraelského vojáka, nebo zraní civilistu.

Izrael a jeho tajné služby se snaží z pásma Gazy dostat co nejvíce informací, aby mohli být co nejlépe připraveni na potencionální útok. Proto často dochází k tomu, že určité palestinské rodině, která má v rodině nemocné dítě/děti, je nabídnuta lékařská pomoc v Izraeli (Izrael má jedno z nejvyspělejších a nejdražších zdravotnictví na světě), výměnou za informace z pásma Gazy. Palestinci, vzhledem k žalostnému stavu zdravotnictví v pásnu Gazy, tuto nabídku často přijmou a Izraelci tak mají možnost se dostat k nejčerstvějším informacím. Pokud na tuto spolupráci mezi palestinskou rodinou a Izraelci přijde Hamás, palestinská rodina nemá šanci přežít, je lynčována a většinou zavražděna za zradu vlastního národa.⁵⁴

Palestinci a hnutí Hamás, ale používají děti často jako živý štít. Při protestech na hranicích pásma Gazy a Izraele je často vidět, jak Palestinci do předních řad tlačí děti a většinou i ženy, protože vědí, že izraelští vojáci nikdy nebudou střílet do davu, kde jsou děti a ženy. Také při náletech na domy v pásnu Gazy, Palestinci vyndávají své děti na střechu, aby Izraelci neshodili žádnou bombu. A Izraelci toto vyřešili výrobou nové bomby – tzv. knock on the roof, která

⁵² Hamas.About us. [online]. Dostupné z: <http://hamas.ps/en/page/2/> . [citace 9.5.2018]

⁵³ Autor neznámý. *Guide: Why are Israel and the Palestinians fighting over Gaza?*. [online]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/newsround/20436092> . [citace 9.5.2018]

⁵⁴ SCHUEFTAN, Dan. Přednáška – seminář o strategickém myšlení. FSV UK. 22.2.2018

dopadne, nikoho nezraní, ale vydává ohlušující zvuk po velice dlouhou dobu, takže Palestinci jsou nuceni vyjít z domu ven na ulici, pak už není těžké na dům shodit normální bombu a zničit jej.⁵⁵

S blížícím se letošním (2018) oficiálním 70. výročím vzniku Izraele – a to 14.května, se stupňovaly protesty jak v pásmu Gazy, tak na Západním břehu. Palestinci vyhrožovali, že 14.května prolomí plot rozdělující pásmo Gazy a Izrael a tisíce Palestinců vniknou na území Izraele a zmocní se jej. Izraelská strana nepředpokládala, že by se toto Palestincům někdy podařilo.⁵⁶

6. Politika v Izraeli

Izrael je parlamentní demokracií, která se skládá z exekutivní, legislativní a soudní moci. Hlavou státu je prezident – nyní Re' uven Rivlin, následuje parlament – kneset, vláda – kabinet ministrů – předsedou nyní Benjamin Netanyahu a justice.

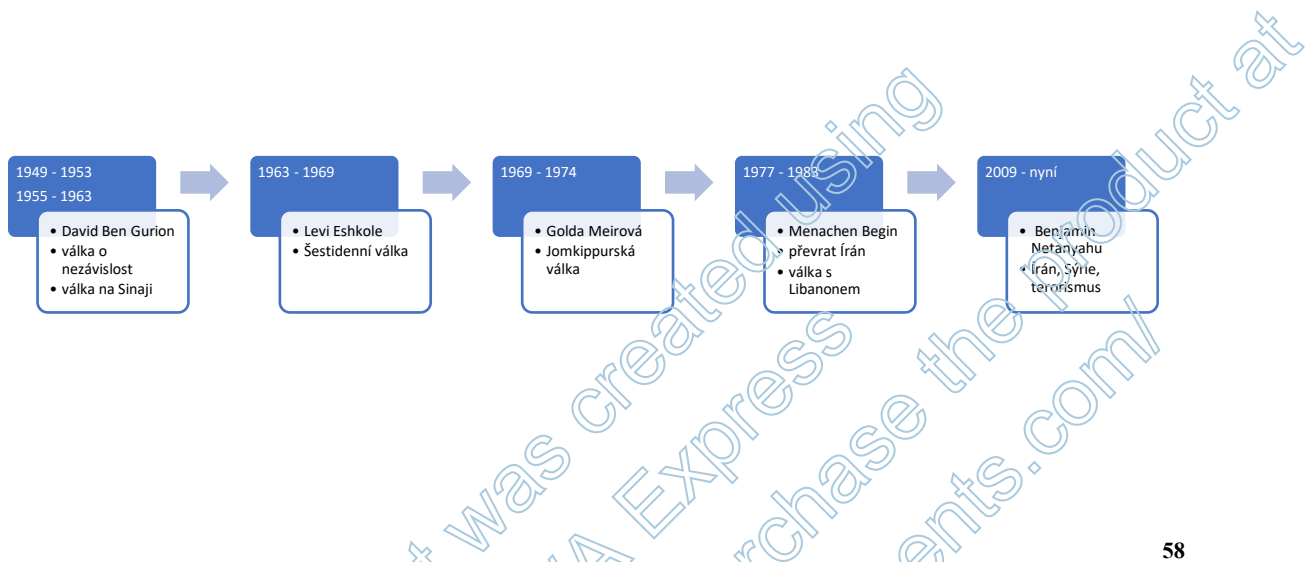
Poslední volby v roce 2015 vyhrála strana Likud Benjamina Netanyahua. Ten složil koalici ze stran United Torah Judaism, Shas, Kulanu a the Jewish Home. Strany mají dohromady pouze 61 křesel ze 120, tedy těsnou nadpoloviční většinu.⁵⁷

⁵⁵SCHUEFTAN, Dan. Přednáška - seminář o strategickém myšlení. FSV UK. 22.2.2018

⁵⁶TISDALL, Simon. *How Gaza clashes could ignite flashpoints all over the Middle East*. [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/mar/31/gaza-strip-israel-conflict-border-season-of-conflicts> . [citace 8.5.2018]

⁵⁷ kneset

V následující časové ose je znázorněno pět premiérů, o kterých jsem se zmínila v předešlých konfliktech, jejich období vládnutí a jaké konflikty museli řešit.



58

6.1. Vláda Davida Ben Guriona

Při vzniku Izraele vznikla vláda Davida Ben Guriona, který také v Tel Avivu přečetl deklaraci nezávislosti Izraele v roce 1948. Jeho vláda byla levicová. David Ben Gurion byl předsedou izraelské Strany pracujících – Worker's party of Eretz Yisrael známou jako Mapai. Tato strana byla dominantní politickou stranou v Izraeli až do roku 1968, kdy se sloučila se Stranou práce.⁵⁹

Samotná osobnost Davida Ben Guriona vešla do dějin Izraele jako ikona. Již před vznikem státu Izrael patřil k předním osobnostem židovského národa. Měl snahy posílit ozbrojené složky Hagana, které se pak staly oficiální armádou Izraele. Vždy hájil zájmy Izraele a bojoval za to, aby hlavním městem Izraele byl sjednocený Jeruzalém.

⁵⁸ Tabulka vlastní - 2018

⁵⁹ Parliamentary groups in the Knesset. [online]. Dostupné z: https://www.knesset.gov.il/faction/eng/FactionPage_eng.asp?PG=77 . [citace 7.5.2018]

Když byl 14.května jmenován premiérem a zároveň ministrem obrany Izraele, přijel do Jeruzaléma a do deníku si zapsal:

„Přijel jsem do Jeruzaléma brzy ráno a našel jsem to město radostné a šťastné. Lidé tancovali v ulicích a na nádvoří budovy Židovské agentury se shromáždil velký zástup. Abych vám řekl pravdu, radost nebyla součástí mne, ale ne proto, že bych nedocenil rozhodnutí OSN. Spíš jsem věděl, co přijde-válka se všemi arabskými armádami.“⁶⁰

Boj za Jeruzalém neustal dodnes, a tak je osobnost Davida Ben Guriona a jeho snahy o Jeruzalém jako hlavní město Izraele stále vizí mnoha Izraelců.

David Ben Gurion vedl válku o nezávislost v roce 1948, věděl že přijde brzy poté, co se prohlásí nezávislost a vznik Izraele. Během války v roce 1949 nechal přemístit vládu z Tel Avivu do Jeruzaléma, aby dal jasně najevo, že toto místo patří Izraelcům. David Ben Gurion dokázal velice rychle uskupit izraelské ozbrojené složky – Israel Defence Forces, musel učinit tak ze dne na den, aby mohl být Izrael dobře chráněn.

David Ben Gurion odešel z vlády v roce 1963. Sám uvedl, že odchází čistě z osobních důvodů. Spekulovalo se ale, že nesouhlasil s určitými kroky zbytky vlády, jako například o izraelském jaderném programu a o spolupráci s Německem. Důvodem nesouhlasu s Německem bylo podílení se německých vědců na dodávkách zbraní – raket pro Egypt.⁶¹ Bohužel o izraelském jaderném programu nejsou dosud záznamy (je ale pravděpodobné, že Izrael jaderné zbraně vlastní).

David Ben Gurion se k situacím vyjadřoval i po odchodu z vlády. Například při Šestidenní válce striktně nesouhlasil s preventivním náletem na egyptské vzdušné síly. Prosazoval politiku mírových jednání a co nejméně násilí.

6.2. Levi Eshkol

Dalším premiérem ve válce byl nástupce Davida Ben Guriona – levicový politik Levi Eshkole. Stejně jako David Ben Gurion byl i on premiérem a zároveň ministrem obrany. Spojil

⁶⁰ Biography. [online]. Dostupné z: http://www.knesset.gov.il/vip/bengurion/eng/BenGurion_Bioframe_eng.html . [citace 8.5.2018]

⁶¹ Biography. [online]. Dostupné z: http://www.knesset.gov.il/vip/bengurion/eng/BenGurion_Bioframe_eng.html . [citace 8.5.2018]

stranu Mapai se stranou Achdut ha-avoda a vytvořil stranu M'arach – Stranu práce. V průběhu svého funkčního období vytvořil plný diplomatický vztah se Západním Německem a vyzbrojil izraelskou armádu především americkými zbraněmi. Vrcholem jeho kariéry byla Šestidenní válka. Do čela vedení armády postavil osobnost Moshe Dayana, který byl vynikajícím vojákem již před vznikem Izraele v řadách Hagany. S tímto vedením Izrael dokázal porazit Egypt, Sýrii, Jordánsko, a znovu získat ztracená území během Války o nezávislost za šest dní.⁶²

Levi Eshkole prosazoval spíše armádní řešení než mírová jednání. V Šestidenní válce jeho strategie přinesla Izraeli více než se očekávalo.

6.3. Golda Meirová

Jedinou ženou v čele vlády Izraele byla Golda Meirová. Nastoupila po smrti Leviho Eshkola, a jako on byla také z levicové strany Mapai.

Jako žena v čele vlády razila politiku mírových dohod a snažila se pro situaci na Blízkém východě najít diplomatická řešení. Velice často cestovala i mimo Blízký východ a pro Izrael tak navazovala cenné diplomatické kontakty. Cesta diplomatických řešení se ale vytratila v momentě útoku na Izrael v roce 1973, kdy začala Jom-Kippurská válka. V tento moment musela Golda Meirová začít přemýšlet vojensky, izraelské obranné síly vedl opět Moshe Dayan. Golda Meirová věděla, že on je člověk na správném místě, a věřila, že válku povede k výhře. Moshe Dayan se stal jako David Ben Gurion národním hrdinou. V začátcích Jom-Kippurské války Golda Meirová následovala koncepci, která ukazovala strategii použitou v Šestidenní válce – ukázat sílu izraelských ozbrojených sil. Tato demonstrace izraelských ozbrojených sil se zhroutila v momentě překvapivého útoku Egypta a Sýrie. Nakonec ale Golda Meirová dovedla Izrael k vítězství.⁶³

Odstoupila z úřadu rok po Jom-Kippurské válce. Její definicí Palestinského národa bylo, že Palestinci jsou stvořeni jen pro to, aby zničili židovský národ. V tomto duchu nesla celou svoji politickou kariéru, ale i přes tento názor zastávala politiku diplomatických jednání.⁶⁴

⁶² Levi Eshkol. In: Britannica.com [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Levi-Eshkol>. [citace 7.5.2018]

⁶³ PLEN, Matt. *Golda Meir*. [online]. Dostupné z: <https://www.myjewishlearning.com/article/golda-meir/>. [citace 7.5.2018]

⁶⁴ PLEN, Matt. *Golda Meir*. [online]. Dostupné z: <https://www.myjewishlearning.com/article/golda-meir/>. [citace 7.5.2018]

6.4. Menachem Begin

V průběhu dalšího vývoje Izraele by se nemělo zapomenout na premiéra Menachema Begin, který získal Nobelovu cenu míru za mírovou dohodu s Egyptem, kde byl v té době prezident Anwar el-Sadat, známou jako dohodu z Camp Davidu. Menachem Begin byl předsedou konzervativní strany Likud, která vznikla sloučením několika stran, většinou z pravicového křídla izraelského knesetu. Menachem Begin byl tedy prvním pravicovým izraelským premiérem. Zavedl Jeruzalémský zákon, který uváděl Jeruzalém jako hlavní město Izraele a jako sjednocené město. Pozvedl Izrael ekonomicky a otevřel jej více pro zahraniční investory.

Za jeho vlády propukla válka s Libanem. Izrael poprvé překročil hranice jiného státu a zahájila invazi.

6.5. Benjamin Netanyahu

Nyní je v čele Izraele Benjamin Netanyahu, který pochází ze stejné strany jako Menachem Begin. Benjamin Netanyahu byl poprvé zvolen premiérem v roce 1996. Podruhé až v roce 2009. Během jeho prvního funkčního období povolil prodej některých státních podniků do rukou soukromých vlastníků a vzrostl zájem investic do Izraele ze zahraničí.⁶⁵ Za jeho první vlády vznikla také dohoda mezi Izraelem a Palestinou – Memorandum od Wye river, kde se Izrael zavazuje dát část území Západního břehu Arabům a povolit volný průchod mezi Západním břehem a pásmem Gazy. Na dohodu naléhal tehdejší americký prezident Bill Clinton, dohoda byla také podepsána v Bílém domě. Na straně Palestinců podepisoval dohodu Jásir Arafat. Dohoda ovšem nebyla příliš účinná, Palestinci nedodržovali podepsaná pravidla a v roce 1999 Benjamin Netanyahu dohodu zrušil.⁶⁶

⁶⁵ The members of the Knesset [online]. Dostupné z: https://knesset.gov.il/mk/eng/mk_eng.asp?mk_individual_id_t=90 [citace 8.5.2018]

⁶⁶ The Wye river memorandum In: Britannica.com [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Israel/The-Wye-River-Memorandum#ref742170> . [citace 8.5.2018]

V roce 2017 byl Netanyahu několikrát předvolán k výslechu izraelskou policií z podezření, že přijímal drahé dary a snažil se vyvinout nátlak na určitá média, aby o něm psali v „lepší světlo“. Dnes již kauza v médiích tolik neprobíhá. Nicméně vyšetřování stále pokračuje.⁶⁷

Benjamin Netanyahu si je vědom důležité role Izraele na Blízkém východě v rámci stability regionu. Může se zdát, že jeho kroky ke stabilitě nepovedou, ale čas teprve ukáže. Pevné spojení se současným prezidentem Spojených Států Amerických Donaldem Trumpem, které dokázal Donald Trump svým vyjádřením o Jeruzalémě jako hlavním městě Izraele a přesunutím americké ambasády z Tel Avivu do Jeruzaléma a čerstvě také vypovězením dohody o jaderném programu s Íránem. Důkazy o neukončeném jaderném vývoji Íránu, které Benjamin Netanyahu velice okázale ukázal v přímém přenosu 30. dubna 2018, byly pro Donalda Trumpa evidentně usvědčujícími důkazy.

Benjamin Netanyahu jeho vyjádření samozřejmě kvitoval a pár dní před tímto rozhodnutím si prosadil zákon o vyhlášení války jen za souhlasu ministra obrany. -Pravděpodobně věděl, že Donald Trump dohodu vypoví a Izrael bude čelit hrozící válce.⁶⁸

Vlády Benjaminu Netanyahu jsou rozhodně pravicového ražení – vzrůstající ekonomika, zahraniční investice, podpora soukromého sektoru a neustálá připravenost k boji a nebojácnost vystřelit první – viz odstřelování Íránských základů v Sýrii na konci dubna 2018.

7. Analýza izraelská strategie

Za izraelskou strategii rozhodně můžeme označit neustále se zlepšující armádní techniku, výborně připravené vojáky a specializované jednotky, která má každá svůj účel. Každá dosavadní vláda Izraele si byla vědoma důležitosti vyspělé armády – vzhledem k situaci v regionu Blízkého východu.

Dalším bodem izraelské strategie je udržování vztahů se silnými zeměmi, jako jsou Spojené Státy Americké nebo Rusko. Benjamin Netanyahu je schopen jeden den oslavovat rozhodnutí prezidenta Spojených států Donalda Trumpa o odstoupení z dohody o íránském jaderném

⁶⁷ HOLMES, Oliver. *Police question Benjamin Netanyahu over third corruption case*. [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2018/mar/02/police-question-benjamin-netanyahu-over-third-corruption-case> . [citace 6.5.2018]

⁶⁸ BACHNER, Michael. *Minister warns Israel could kill Assad if he lets Iran attack from Syria*. [online]. Dostupné z: https://www.timesofisrael.com/minister-warns-israel-could-kill-assad-if-he-lets-iran-attack-from-syria/&sa=U&ved=0ahUKewiTmaHdqvzaAhUBKewKHeseBXkQFggFMAA&client=internal-uds-cse&cx=015742192883069867459:k3m1yn-i4ua&usq=AOvVaw34SrdQI1-gJA_qdG7XbA-z . [citace 7.5.2018]

programu a druhý den sedět na tribuně v Moskvě vedle Vladimira Putina na ruské vojenské přehlídce k výročí konce 2.světové války.⁶⁹ Izrael si tedy zakládá na důležitosti globální strategie, která zahrnuje právě udržování kontaktů se silnými partnery a spojenci.

Důležitým dokumentem pro izraelskou strategii je tzv. Eizenkot doktrína, která ustanovuje způsob strategie izraelských obranných sil. Již David Ben Gurion sestavil „bezpečnostní trojúhelník“, který se skládá ze zastrašení, brzkého varování a přesvědčivého vítězství. A právě z tohoto „bezpečnostního trojúhelníku“ Eizenkot doktrína vychází.⁷⁰

Jedním z principů této doktríny je bránit Izrael, mít schopnou ochranu hranic, a v případě nutnosti zneutralizovat nepřítele. Mohli bychom říci, že doktrína z roku 2015 zmíněná v ... kapitole je nástupkyní Eizenkot doktríny. Nová doktrína izraelských obranných sil aktualizuje způsoby obrany a boje a identifikuje nové nepřátele a možné konflikty.

Důležité je pro Izrael také analyzovat nepřítele na domácí půdě, pokud se dostane až dovnitř společnosti, a zneutralizovat ho.

Izraelské obranné síly kladou důraz na fakt, aby v jejich řadách byli pouze odolní a silní jedinci, kteří budou moci zaútočit na slabiny potenciálního nepřítele. Nezbytnou je také vojenská strategie, kde je neustále potřeba zdokonalovat vojenský arzenál, školit vojáky na potenciální nové zbraně, které může vlastnit nepřítel, zlepšovat systém obrany proti kyber útokům, kterým čelí Izrael denně.

Jedna z posledních částí Eizenkot doktríny i nové doktríny izraelských obranných sil se zaměřuje na hlavní faktor – a to lidský kapitál. Každý člen izraelských obranných složek si je vědom faktu, že existence Izraele a židovského národa záleží právě na izraelských obranných složkách, a pokud by tyto složky nebyly natolik vyspělé a vycvičené, tak Izrael dnes již neexistuje.⁷¹

⁶⁹ HELMHOLD, Juliane. *NETANYAHU MEETS PUTIN IN MOSCOW, ATTENDS VICTORY DAY CEREMONY*. [online]. Dostupné z: <https://www.ipost.com/International/Netanyahu-meets-Putin-in-Moscow-attends-victory-day-ceremony-555925> . [9.5.2018]

⁷⁰ Israeli defence forces' defence doctrine. [online]. Dostupné z: <https://www.belfercenter.org/publication/israeli-defense-forces-defense-doctrine-english-translation> . [citace 8.5.2018]

⁷¹ Israeli defence forces' defence doctrine. [online]. Dostupné z: <https://www.belfercenter.org/publication/israeli-defense-forces-defense-doctrine-english-translation> . [citace 8.5.2018]

Vzhledem k faktu, že každý občan Izraele, ať už je to muž nebo žena, musí absolvovat vojenský výcvik – tzn. že většina obyvatel Izraele umí zacházet se zbraní a ví jak se v boji a v ohrožení chovat, je Izrael zemí, kde vládne sebeochrana. Izraelce nepotkáte běžně se zbraní za pasem, ale pokud se vydá Izraelec do oblastí, kde není bezpečno, vždy si zbraň vezme.

Najdeme samozřejmě skupiny obyvatel, kde se armáda vůbec nepěstuje, například je to takto u ultraortodoxních a ortodoxních Židů, kteří nepracují, ani nenastupují do armády k povinnému výcviku. Skutečnost, že nemusejí vstupovat do armády je zakotvena v zákoně, a tak tato část obyvatelstva Izraele nemá povinnou vojenskou službu.⁷²

Obecně je v Izraeli vidět bezpečnost na každém kroku – než vstoupíte do obchodního centra, na nádraží, do autobusu je Vám zkontrolována taška, Vy projdete rentgenem, a pokud je vše v pořádku můžete odejít. A než se vůbec dostanete do Izraele absolvujete jako turista tři poměrně vyčerpávající výslechy.

Tohle všechno zapadá do izraelské strategie, nejedná se jen o izraelské obranné síly, které když nastane nebezpečí konfliktu, tak zasáhnou, ale jedná se také o preventivní obezřetnost a výchovu k bezpečnosti.

V izraelské strategii nalezneme všechna odvětví strategie. Ať už se jedná o globální strategii, vojenskou strategii, taktiku apod.

8. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo na příkladech válek vedených Izraelem vůči jiným státům, a nebo opačně ukázat, že izraelská vojenská strategie se postupem času, nabýváním zkušeností, výrobou nové vojenské techniky proměňovala a dosahovala úspěchů na válečném i diplomatickém poli. Jak bylo popsáno v úvodu, otázka vycházela z toho, zda se izraelská vojenská strategie mění a zda je vojenská strategie závislá na proměnách vlád Izraele – levice/pravice. Tuto hypotézu jsem po analýzách válek Izraele částečně potvrdila. Výsledek tedy je, že pokud má Izrael vládu levicovou snaží se prosazovat mírové dohody, soft power a vyčkávat, zda konflikt přeroste v ozbrojenou hrozbu. Zatímco pravicové vlády Izraele byly více defenzivnější a pouštěly se do ozbrojených konfliktů – viz. válka s Libanem. Na druhou stranu stále více se rozvíjející riziko konfliktu na Blízkém východě, které není žádoucí, vede

⁷² SCHUEFTAN, Dan. Přednáška – seminář strategické myšlení. Fakulta sociálních věd UK. 21.2.2018.

Izrael spíše k prosazování „soft power“ a jednáním s partnery/spojenci, kteří se například vojensky podílí na stabilizaci regionu. Současný premiér Benjamin Netanyahu se ale neobává preventivně vystřelit rakety proti například současným pozicím Íránu v Sýrii. Jak bylo řečeno, jednu z největších hrozeb vidí Izrael právě v Íránu a jeho jaderném programu.

Z analýzy strategie obecně a aplikování teorie na praxi se ukázalo, že Izrael svou strategii rozvíjí kontinuálně a snaží se ji přizpůsobovat novým hrozbám. Znamená to tedy, že bez ohledu na to, zda bude v Izraeli u moci vláda levice nebo pravice, bude vždy záležet na bezpečnosti židovského státu.

Pro potvrzení hypotézy jsem ve své práci došla až na počátek vzniku Izraele, kde jsem našla již rozvinutou vojenskou strategii v podobě podzemní armády – Hagany, která chránila Židy na území britského mandátu před útoky Arabů žijících na stejném místě. Až se v roce 1948, po konci 2.světové války se Židé dočkali svého vlastního státu, na území, které je spojeno s příběhem Židů, který vypráví již židovská Tóra.

Od svého vzniku v roce 1948 čelil a čelí Izrael každodennímu boji s nepřáteli a je vystaven nebezpečí. V momentě vzniku s ním vstoupily do války okolní arabské státy a Izrael se tak musel rychle mobilizovat a dokázat, že právo na stát v tomto regionu Židé mají. Vedení války začal Izrael se zbraněmi, které mu dovezly Spojené Státy Americké, Československo. Postupem času si Izrael vybudoval vlastní vojenskou techniku a zdokonaloval zbraně i těžkou vojenskou techniku, která byla dovezena z již zmíněných států. Dnešní vojenské vybavení Izraele je jedno z nejvyspělejších na světě, ať už se jedná o protiraketový systém nebo ruční zbraně.

V průběhu válek, které Izrael doposud absolvoval, se vyvíjela i jeho strategie. Z počátku šlo hlavně o to „přežít“, ale postupem času se izraelské ozbrojené jednotky zdokonalovaly v různých odvětvích boje a dokázaly tak reagovat na většinu útoků, které podnikala například Organizace pro osvobození Palestiny, později teroristické organizace jako Hamás nebo Hizballáh. Ve válce o nezávislost šlo Izraeli hlavně o přežití a odražení útoku, ve válce na Sinaji už docházelo i ke spolupráci s evropskými státy a ty jej braly jako rovnocenného a velice dobře vojensky schopného partnera. Při Šestidenní válce se projevila izraelská vojenská strategie naplno, když nečekaně zaútočilo izraelské bojové letectvo na letecké základny Egypta, Jordánska, Iráku, Sýrie a Izrael si tak zajistil téměř jisté vítězství. Naopak při válce Jom Kippur se Izrael pohyboval na hranici porážky, ale nakonec díky pomoci Spojených Států Amerických zvítězil.

V další části práce jsem se zabývala iránským jaderným programem. Vypovězení dohody ze strany Spojených Států Amerických a znovuzavedení tvrdých sankcí vůči Íránu, otřáslo Evropskou Unií, která se bude snažit dohodu s Íránem udržet i bez Spojených Států Amerických. Neotřásl ale Izraelem, který věřil v to, že jeho největší spojenec dohodu vypoví nebo alespoň radikálně změní její znění. Na své tiskové konferenci 30.dubna 2018 izraelský premiér Benjamin Netanyahu, obklopen důkazy získanými Mossadem přímo z Íránu, několikrát vyslovil, že doufá, že se americký prezident Donald Trump rozhodne správně a pro dobro Izraele i Blízkého východu – z pohledu Izraele. Z pohledu Evropské Unie dojde po zavedení tvrdých sankcí naopak k destabilizaci oblasti a uvrhne Írán do ekonomické krize. V den odstoupení Spojených Států Amerických od této dohody se v iránském parlamentu ostentativně spalovala vlajka Spojených Států Amerických a křičelo se „smrt Americe“.

Nyní se z pohledu Izraele zdá jasné, že Írán vyrábí jaderné zbraně, Evropská Unie toto tvrzení mírní s ohledem na to, že těžba uranu je v Íránu pravidelně kontrolována a zvýšená těžba by musela být zaznamenána. Na rozuzlení tohoto konfliktu si ale budeme muset ještě počkat.

Izraelská vojenská strategie se mění dle situace na Blízkém východě i mimo něj, a také s tím kdo zrovna vládne. Poslední vlády jsou pravicové, a tak je izraelská vojenská strategie důraznější a údernější v konfliktech, které zatím nevyústily ve válku a často mají preventivní účel-zastrašení. Ukázka vojenské síly Izraele je jednou z hlavních strategií tohoto státu. Nejmodernější zbraně, perfektně vycvičení vojáci, několik desítek komand, které se každé specializuje na jinou formu boje. Ukázkou schopnosti a síly byla již několikrát zmíněná Šestidenní válka. Nedílnou součástí izraelské strategie jsou i izraelské zpravodajské služby, bez kterých by vítězství ve většině válek nebylo možné. Výzvedné operace na území nepřátelského státu často nosí Izraeli výsledky a možnost být dobře připraveni na potenciální útok.

Současný izraelský premiér Benjamin Netanyahu se za svého vládnutí nedostal přímo do válečného konfliktu, pouze k obranným akcím v Sýrii či momentálně na Golanských výšinách, kvůli hrozbě Íránu. Můžeme se tedy jen domnívat z výsledků strategie vlád minulých, jak bude Benjamin Netanyahu postupovat v případě otevřeného konfliktu.

Izrael a jeho vojenská strategie jsou rozsáhlým tématem, které jsem se v této bakalářské práci pokusila popsat a vysvětlit podstatu jak samotného Izraele, tak vojenské strategie.

Základní hodnotou izraelské vojenské strategie je tzv. bezpečnostní trojúhelník vycházejícího ze strategické doktríny. Bezpečnostní trojúhelník se skládá ze zastrašení, brzkého varování a přesvědčivého vítězství. Přesně těmito třemi body se Izrael a izraelská armáda řídí.

Izrael vždy ukazoval svoji sílu, a pokud tento akt nebyl dostačující, užil varovných nástrojů. Přesvědčivé vítězství dává jasně najevo poraženému nepříteli, že pokoušet se o napadení Izraele znovu nebudeme mít efekt a nepřítel bude zničen ještě drtivější silou.

Závěrem bych chtěla zdůraznit dva aspekty. Za prvé důležitost spojení mezi Izraelem a velmocemi, speciálně se Spojenými Státy Americkými, které momentálně v čele s prezidentem Donaldem Trumpem stojí pevně na straně Izraele, ať už se jedná o přesunutí americké ambasády do Jeruzaléma, nebo právě vypovězení dohody s Íránem. A za druhé, že jednou z nejpodstatnější složek izraelské vojenské strategie je propracovanost každého kroku izraelských obranných sil, připravenost bránit židovský národ a stát. Tyto dva aspekty dohromady jsou pro Izrael podstatným pevným bodem v potencionálních budoucích konfliktech.

Shrnutí

Tato bakalářská práce je výsledkem zkoumání Arabsko-Izraelských válek, použité strategie ve válkách a rozebírá také posty předsedů izraelského knessetu. Práce rozebírá i iránský jaderný program, boj s teroristickými organizacemi, ale také vlády Izraele v průběhu historie a v průběhu válek. Za velice krátkou dobu života si Izrael prošel velkými i malými válkami a každý den jednu malou válku vede.

Na počátku toho všeho byl jen sen Židů o založení vlastního státu. Dnes je Izrael prosperující zemí a jedním z mála stabilních území na Blízkém východě. Izraelská společnost je moderní, otevřená a hrdá na svůj stát.

Díky umístění Izraele ve velice nestabilním regionu je nucen provádět bezpečnostní kontroly při vstupu kamkoliv, vojáci v ulicích s dlouhými zbraněmi jsou rutinou, a hlášení v mobilní aplikaci, která Vám hlásí možný nálet raketami, jsou v tomto období skoro každodenní. I přesto všechno se Izrael dokázal umístit mezi nejdůležitější státy světa a jeho vojenskou strategii se učí vojáci i politici na celém světě. Tak malý stát a natolik silná armáda, i přesto, že počty vojáků nejsou vysoké.

Izraelskou strategií je vyspělost, vytrvalost, zdokonalování zbraní, výchova specializovaných vojáků, důraz na zpravodajské služby, kooperace se silnými státy a národní cítění.

Profesor Dan Schueftan z Univerzity v Haifě mi jednou řekl: „Praha je nádherné město, mohl bych se se okamžitě přestěhovat, ale i kdyby na Izrael padaly bomby, tak bych jej nikdy neopustil.“ Tato věta naprosto jasně definuje podstatu Izraele a povahu samotných Izraelců.

Izraelská vojenská strategie je výsledkem umění spolupráce izraelských obranných sil, vládou Izraele a společností Izraele. Ti všichni jsou z historického hlediska poučeni, že vždy když chceme mír, musíme připravovat válku.

This document was created using
Solid PDF/A Express
To remove this message, purchase the product at
<http://www.SolidDocuments.com/>

Seznam použité literatury

Bibliografické záznamy

BUDGE, Ian, David ROBERTSON a Derek HEARL, ed. *Ideology, strategy, and party change: spatial analyses of post-war election programmes in 19 democracies*. New York: Cambridge University Press, 1987. ISBN 0-521-05667-5. [online]. Dostupné z:

https://books.google.cz/books?id=I63z5nm0f94C&pg=PR1&lpg=PR1&dq=ideology+strategy+and+party+change&source=bl&ots=QTIELdHykJ&sig=QXXJaZwpvrxPFXZImBCY67XfhfM&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKewiGllbA_vraAhXBPFaKHeKpAfkQ6AEIOjAD#v=onepage&q=ideology%20strategy%20and%20party%20change&f=false .

ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-9-7.

DUNSTAN, Simon. *Válka Jom Kippur 1973: Sinaj*. Ilustroval Kevin LYLES. Praha: Građa, 2009.

EICHLER, Jan. *Bezpečnostní a strategická kultura mezinárodních organizací a ČR*. Praha: Oeconomica, 2013. ISBN 978-80-245-1992-0.

FLANIGAN, S. T., ABDEL-SAMAD, M. (2009): Hezbollah's Social Jihad: Nonprofits as Resistance Organizations. In: *Middle East Policy*, Vol. 16, No. 2, s. 122–137. ISSN: 1475-4967

GILBERT, Martin. *Izrael: dějiny*. Přeložil Josef OREL. Praha: BB art, 2002. ISBN 80-7257-740-9.

How Israel Confronts the Next Generation of Threats. 2015. Dostupné online z:

<https://www.belfercenter.org/sites/default/files/files/publication/IDF%20doctrine%20translation%20-%20web%20final2.pdf>

NASR, Vali. *The Shia Revival. How Conflicts Within Islam Will Shape the Future*. New York. W. W. Norton and Company, Inc. 320 p.(2007) ISBN 0393329682.

Válečná tažení. ISBN 978-80-247-2883-4.

Vojenská strategie [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR - Prezentační a informační centrum MO, c2008 [cit. 2018-07-31]. ISBN 978-80-7278-475-2. Dostupné online z: <http://www.mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/bezpecnostni-temata/22-vojenska-strategie.pdf>

Internetové zdroje a ostatní zdroje

Autor neznámý. *Guide: Why are Israel and the Palestinians fighting over Gaza?*. [online]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/newsround/20436092> . [citace 9.5.2018]

BACHNER, Michael. *Minister warns Israel could kill Assad if he lets Iran attack from Syria*. [online]. Dostupné z: https://www.timesofisrael.com/minister-warns-israel-could-kill-assad-if-he-lets-iran-attack-from-syria/&sa=U&ved=0ahUKewiTmaHdqvzaAhUBKewKHeseBXkQFggFMAA&client=internal-uds-cse&cx=015742192883069867459:k3m1yn-r4ua&usg=AOvVaw34SrdQ11-gJA_qdG7XbA-z . [citace 7.5.2018]

Biography. [online]. Dostupné z: http://www.knesset.gov.il/vip/bengurion/eng/BenGurion_Bioframe_eng.html . [citace 8.5.2018]

BORGER, Julian a spol. *Iran deal: Trump breaks with European allies over 'horrible, one-sided' nuclear agreement*. [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2018/may/08/iran-deal-trump-withdraw-us-latest-news-nuclear-agreement> . [citace 8.5.2018]

BOWEN, Jeremy. 1967 war: Six days that changed the Middle East. [online]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-39960461> . [citace 7.5.2018]

Hamas.About us. [online]. Dostupné z: <http://hamas.ps/en/page/2/> . [citace 9.5.2018]

HELMHOLD, Juliane. *NETANYAHU MEETS PUTIN IN MOSCOW, ATTENDS VICTORY DAY CEREMONY*. [online]. Dostupné z: <https://www.jpost.com/International/Netanyahu-meets-Putin-in-Moscow-attends-victory-day-ceremony-555925> . [9.5.2018]

Hezbollah – from terror group to army. [online]. Dostupné z: <https://www.haaretz.com/st/c/prod/eng/2016/07/lebanon2/> . [citace 8.5.2018]

Historie Íránu. [online]. Dostupné z: <https://www.hedvabnastezka.cz/zeme/aside/iran/124-aside-iran-historie/> . [citace 7.5.2018]

HOLMES, Oliver. *Police question Benjamin Netanyahu over third corruption case*. [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2018/mar/02/police-question-benjamin-netanyahu-over-third-corruption-case> . [citace 6.5.2018]

How Israel Confronts the Next Generation of Threats. 2015. Dostupné online z: <https://www.belfercenter.org/sites/default/files/files/publication/IDF%20doctrine%20translation%20-%20web%20final2.pdf>

HU, Zoe. *The history of Hezbollah, from Israel to Syria*. [online]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2016/10/history-hezbollah-israel-syria-161031053924273.html> . [citace 8.5.2018]

Israeli defence forces' defence doctrine. [online]. Dostupné z: <https://www.belfercenter.org/publication/israeli-defense-forces-defense-doctrine-english-translation> . [citace 8.5.2018]

Israeli defence forces' defence doctrine. [online]. Dostupné z: <https://www.belfercenter.org/publication/israeli-defense-forces-defense-doctrine-english-translation> . [citace 8.5.2018]

JEDLIČKA, Petr. *Dohoda s Íránem v kostce: obsah, klady, kritika*. [online]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/20892-dohoda-s-iranem-v-kostce-obsah-klady-kritika> . [citace 7.5.2018]

KERSHNER, Isabel. *Iran Deal Denounced by Netanyahu as 'Historic Mistake'*. [online]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/07/15/world/middleeast/iran-nuclear-deal-israel.html> . [citace 7.5.2018]

Knesset – seznam vlád. [online]. Dostupné z: https://knesset.gov.il/govt/eng/GovtByNumber_eng.asp?govt=7 [citace 5.5.2018]

KOPEĆ, Rafal. *The determinants of the Israeli strategic culture*. [online]. Dostupné z: https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/13207/The_Determinants_of_the_Israeli_Strategic_Culture.pdf?sequence=1&isAllowed=y . [citace 11.4.2018]

Levi Eshkol. In: Britannica.com [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Levi-Eshkol> . [citace 7.5.2018]

Levi Eshkol. In: Prime minister's office [online]. Dostupné z: <http://www.pmo.gov.il/English/History/PastPMM/Pages/LeviEshkol.aspx> . [citace 7.5.2018]

McLAUGHLIN, Elliot. *Netanyahu says he has proof of secret Iranian nuclear program*. [online]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2018/04/30/middleeast/netanyahu-iran-nuclear-program/index.html> . [citace 9.5.2018]

MILNER, Laurie. *The Suez crisis*. [online]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/history/british/modern/suez_01.shtml . [citace 4.5.2018]

MITNICK, Joshua. *The Israel defence forces*. [online]. Dostupné z: <https://www.myjewishlearning.com/article/the-israel-defense-forces/> [citace 9.5.2018]

Parliamentary groups in the Knesset. [online]. Dostupné z: https://www.knesset.gov.il/faction/eng/FactionPage_eng.asp?PG=77 . [citace 7.5.2018]

PLEN, Matt. *Golda Meir*. [online]. Dostupné z: <https://www.myjewishlearning.com/article/golda-meir/> . [citace 7.5.2018]

PRUSHER, Irene. *Benjamin Netanyahu's Iran Deal Speech Might Have Convinced the Only Person Who Matters*. [online]. Dostupné z: <http://time.com/5262607/netanyahu-trump-iran-deal-speech/> . [citace 7.5.2018]

STRAŠÍKOVÁ, Lucie. *Nástup ajatolláha Chomejního postupně přeměnil Írán v „království strachu“*. [online] . Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1421563-nastup-ajatollaha-chomejního-postupně-přeměnil-írán-v-kralovství-strachu> . [citace 7.5.2018]

Suez Crisis. [online] Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Suez-Crisis> . [citace 9.5.2018]

The Lebanon war (1982). 2008. [online]. Dostupné z: <https://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3631005,00.html> . [citace 9.5.2018]

The members of the Knesset [online]. Dostupné z: https://knesset.gov.il/mk/eng/mk_eng.asp?mk_individual_id_t=90 [citace 8.5.2018]

The Way river memorandum In: Britannica.com [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Israel/The-Wye-River-Memorandum#ref742170> . [citace 8.5.2018]

TISDALL, Simon. *How Gaza clashes could ignite flashpoints all over the Middle East*. [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/mar/31/gaza-strip-israel-conflict-border-season-of-conflicts> . [citace 8.5.2018]

Vojenská strategie [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR – Prezentační a informační centrum MO, c2008 [cit. 2018-07-31]. ISBN 978-80-7278-475-2. Dostupné online z: <http://www.mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/bezpecnostni-temata/22-vojska-strategie.pdf>

SCHUEFTAN, Dan. Přednáška – seminář strategické myšlení. Fakulta sociálních věd UK. 21.2.2018.

Mapa. Dostupné online z: http://www.wikiwand.com/cs/Britsk%C3%BD_mand%C3%A1t_Palestina

Mapa. Dostupné online z: <https://www.valka.cz/13650-Americko-izraelske-vztahy-Prilohy>

Obrázek. [online] . Dostupné z: <https://cofda.files.wordpress.com/2013/10/irans-missile-arsenal.jpg>

Teze závěrečné práce

Zdůvodnění výběru práce

Již od svého vzniku je Izrael považován za jednoho z nejsilnějších hráčů na Blízkém východě, potažmo i na celém světě. Izrael je unikátním a silným státem, i s jeho geografickým umístěním na nestabilním teritoriu a každodenním bezpečnostním rizikem. Vyspělá armáda a tajné služby, umění diplomacie to jsou specifika Izraele. Pod jeho politikou, když poodhrneme vrchní strukturu, najdeme vliv strategických kultur a subkultur, které formují celou politiku Izraele, ať již vnitřní nebo vnější. Izrael je za dobu své dosavadní existence permanentně ve válečném stavu a bezpečnostní složky i strategické subkultury jsou neustále v pohybu. Problematika postavení Izraele na Blízkém východě a jeho vztah k arabským státům je stále nevyřešenou situací. Izraelské strategické subkultury jsou v této problematice velice podstatným faktorem a zásadním způsobem spoluvytvářejí politiku nejen Izraele, ale i celého Blízkého východu.

Předpokládaný cíl

Cílem práce je ukázat, že izraelské strategické subkultury jsou jednou z nejvýznamnějších hybatelů izraelské politiky, vnitrostátní i zahraniční. Formují vedení armády, tajných služeb i vysoké politiky. Jsou nekompromisní proti nepřítelům Izraele a nepřístupné v jednáních o sporném Palestinském území i v jednáních s ostatními arabskými státy. Vše začalo již dávno předtím, než byl stát Izrael ustanoven jako židovský stát. Strategické subkultury se formovaly právě ještě dříve, než vznikl Izrael. Jejich kořeny můžeme sledovat v obranných silách Hagana, které stály na počátku izraelských bezpečnostních složek a jejichž cílem bylo chránit Židy (Izraelce) před Palestinci ještě před vznikem Izraele, tedy na tehdejšího území Británie na Blízkém východě. Strategické subkultury Izraele jsou tedy politické a vojenské proudy, formující politiku před izraelskou a nyní izraelskou. Práce bude posuzovat jejich vliv v kontextu teorie strategické kultury, a to na konkrétních případových studiích, které mají formativní vliv na chování Izraele v oblasti bezpečnostní a obranné politiky.

Metodologie práce

Práce bude mít metodologickou podobu případové studie. Vliv strategických subkultur na rozhodování Izraele bude zkoumán na příkladech konfliktů Izraele s arabskými státy: konkrétně jimi bude Jom-Kippurská válka, íránský jaderný program a konflikt s palestinskými ozbrojenými skupinami se zaměřením na současnou situaci, v níž hraje klíčovou roli hnutí Hamás. Budu analyzovat postupy izraelské vlády a izraelských bezpečnostních složek u jednotlivých příkladů, a zda se tyto postupy vzhledem k vývoji situací a proměně izraelských strategických subkultur mění.

Základní charakteristika tématu

Práce se bude snažit vysledovat původ izraelských strategických subkultur a jejich vliv na jednání samotného Izraele a jeho vlády při řešení konfliktů. Součástí bude analýza strategie při Jom-kippurské válce, řešení íránského jaderného programu a používané strategie proti teroristickým skupinám. Důležitost tématu je podtržena skutečností, že Izrael je strategicky důležitým státem pro region Blízkého východu a jeho politika má implikace pro světové velmoci i pro Evropu.

Předpokládaná struktura práce

Úvod - okolnosti vzniku Izraele, židovské bezpečnostní organizace před jeho vznikem

1. Strategická kultura - pojem a vývoj
2. Strategická subkultura - pojem, postavení v Izraeli, ovlivňování politickými proudy
 - 2.1. Jom-kippurská válka - strategie boje, kultura armády
 - 2.2. Íránský jaderný program - odhalení, postoje izraelské elity
 - 2.3. Palestinský konflikt - počátky, současný vývoj

Závěr - vliv strategických subkultur na jednání Izraele v ozbrojených konfliktech